

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΛΣΤ' | ΑΘΗΝΑΙ, ΦΙΛΟΘΕΗΣ 19 — ΤΗΛ. 27.689 | 1 ΙΟΥΝΙΟΥ 1959 | ΑΡΙΘ. 11

Ο ΕΟΡΤΑΣΜΟΣ ΤΗΣ ΗΜΕΡΑΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΤΟΥ

Ἵπῆρξε κατὰ πάντα εὐτυχής, καὶ ὡς ἐμπνευσις καὶ ὡς ἐκτέλεσις, ἡ καθιέρωσις ὑπὸ τῆς ἱεραῆς ἡμῶν Συνόδου τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς ἡμέρας τοῦ ἐργάτου».

*

Τὸ πρόγραμμα τοῦ καθιερωθέντος εορτασμοῦ ὑπῆρξεν ἐν τῇ λιτότητί του πλήρες καὶ ἄρτιον. Ὡς ἡμέρα εἶχεν ὀρισθῆ ἡ Κυριακὴ τῶν Μυροφόρων. Καὶ τὰ πάντα, ἀπὸ τοῦ ἐμπνευσμένου μηνύματος τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου, ἕως τὴν ἔμπροκτον ἐκδήλωσιν τοῦ ἐνδιαφέροντος τῆς Ἐκκλησίας (διὰ τῆς διαθέσεως ἀπασῶν τῶν εἰσπράξεων τῶν ἰ. ναῶν τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς κατὰ τὴν ἡμέραν ἐκείνην ὑπὲρ τῶν ἐπειγουσῶν ἀναγκῶν τῶν παιδιῶν τῶν ἐργατῶν) καὶ ἕως τὴν ἐπακολουθήσασαν δεξίωσιν ὑπὸ τῆς Ἀπ. Διακονίας τῶν ἐκπροσώπων τῶν ἐργατικῶν ὁργανώσεων, τὰ πάντα, ἐπαναλαμβάνομεν, καὶ μετὰ συνέσεως ἐπρογραμματίσθησαν καὶ διεξήχθησαν εἰς ἀτμόσφαιραν πραγματικῆς ἐξάρσεως, ἡ ὁποία εἶρε βαθεῖαν ἀπήχησιν εἰς τὰς καρδίας τῶν ἐργαζομένων.

*

Εἶναι ἡ πρώτη ἀληθῶς φορὰ, καθ' ἣν ἐπιχειρεῖται ἐσώτερος δεσμός καὶ στενωτέρα ψυχικὴ ἐπαφὴ τῆς ἐπισήμου Ἐκκλησίας μας μὲ τὸν ἐργαζόμενον κόσμον. Καὶ διὰ πρῶτην ἐπίσης φορὰν ἐτονίσθη, τόσοσ ἐμφανῶς, ἡ θρησκευτικὴ ἔννοια τῆς ἐργασίας καὶ ὁ ἱερός χαρακτήρ τοῦ ἀνθρωπίνου δημοουργικοῦ μόχθου.

Καὶ ἀπετέλει τοῦτο οὐσιώδη παράλειψιν. Διότι αἱ μᾶζαι εἶναι εὐεπίφοροι εἰς συναισθηματικὰς συγκινήσεις καὶ εἰς ἀγίους ἐνθουσιασμούς. Εἶναι δὲ ἀναμφισβήτητον, ὅτι οἱ θρησκευτικοὶ συμβολισμοὶ τῆς Ὁρθοδόξου ἡμῶν παραδόσεως συγκινοῦν τὸν λαόν μας βαθύτατα· καὶ τὸν ἐμπνέουν καὶ τὸν ἀνοψώνουν ἐπάνω ἀπὸ τὴν ἀνίαν τῆς κοινῆς καὶ τετριμμένης ζωῆς.

Εἰλικρινῆ καὶ βαθύρριζα εἶναι τὰ θρησκευτικὰ βιώματα τοῦ λαοῦ μας. Καὶ ἄς μὴ λησμονῶμεν ποτέ, ὅτι κυρίως διὰ τῆς λειτουργικῆς ζωῆς τῆς Ἐκκλησίας μας ἀνέπνεε τὸ Ἔθνος μέσα εἰς τὰ στύγια σκότη τῆς μακροχρονίου καὶ τραγικῆς του δουλείας. Καὶ ὅτι, ὑπὸ τὰ Σταυροφόρα της λάβαρα, κατήγαγε τοὺς ὑψηλοτέρους καὶ τοὺς εὐγενεστεροὺς θριάμβους του.

Καὶ εἶναι ἀπολύτως βέβαιον, ὅτι—διὰ τῆς Ἐκκλησίας καὶ θρησκευτικῶς κυρίως—δυνάμεθα νὰ ὁργανώσωμεν ἀποτελεσματικῶς καὶ νὰ καθοδηγήσωμεν φωτεινῶς καὶ κατὰ τὸν ἀποδοτικώτερον τρόπον τὴν ζωὴν τοῦ λαοῦ μας, ὁ ὁποῖος τόσοσ γνησίως θρησκεύεται. Καὶ τοῦτο τὸ γνωρίζει ἄριστα ὁ κομμουνισμός. Καὶ διὰ τοῦτο καὶ ἐξεδήλωσε τόσοσ αἰμοδιψῆ λύσσαν ἐναντίον τῶν σεβασμίων ἱερέων της.

*

Καὶ ὁμως αἱ ἀπλαῖ αὐταὶ ἀλήθειαι, καὶ γενικώτερον, ἡ θρησκευτικὴ ἔννοια καὶ ὁ ἱερός χαρακτήρ, τὸν ὁποῖον φέρει ἡ ἐργασία, δὲν κατενοήθησαν ἐπαρκῶς μέχρι σήμερον. Ἡ

κυρία δὲ προσπάθεια τῶν ἀντιπαιόντων κοινωνικῶν συστημάτων στρέφεται πρὸς τὸν κόσμον τῶν ὑλικῶν ἀξιών· χωρὶς νὰ κατανοῆται σαφῶς, ὅτι ὁ μόχθος τοῦ ἀνθρώπου ἔχει ἐξαγοραστικὴν καὶ ἀγιαστικὴν δύναμιν καὶ ὅτι ἀξάνει καὶ πλουτίζει τὴν ἠθικὴν ἀξίαν καὶ τὴν προσωπικότητα τοῦ ἐργαζομένου.

Δὲν ἔχει γίνεαι ἐπαρκῶς συνειδητόν, ὅτι ὁ κόσμος μας αὐτὸς καὶ ἡ ἱστορικὴ ζωὴ διέπονται ἀπὸ ἠθικὴν τάξιν καὶ ἀπὸ «νόμους ὑψίποδας». Οὐτε καὶ ἐξετιμήθη προεπόντως, ὅτι ἡ ἐργασία καὶ οἱ ὄροι, ὑφ' οὓς αὕτη ἐκάστοτε διεξάγεται, δημιουργεῖ τὴν ἀτμόσφαιραν διὰ τὴν συντήρησιν καὶ τὴν ἀνοδὸν τῆς ζωῆς καὶ χαρακτηρίζει γενικώτερον τὸν πολιτισμόν.

*

Καὶ ὁμοῦς θεμελιῶδες δόγμα τῆς Ὁρθόδοξου ἡμῶν Ἐκκλησίας εἶναι, ὅτι ὁ ἄνθρωπος ἀποτελεῖ τὴν ἀνωτάτην ἀξίαν τοῦ κόσμου αὐτοῦ, «ὑπὲρ οὗ Χριστὸς ἀπέθανεν (Ρωμ. 15). Ὡς εἰκὼν δὲ τοῦ Θεοῦ, εἶναι καὶ αὐτὸς δημιουργός. Καὶ προσρισμὸν ἔχει, ὡς ἀκτινοβολοῦσα ἐνέργεια ἀγάπης καὶ δημιουργικῆς δραστηριότητος, ν' ἀνακαινίξῃ καὶ νὰ μεταποιῆ τὸν κόσμον καὶ τὴν ζωὴν, πραγματοποιιῶν τὴν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τῆς Γῆς.

Καὶ τοῦτο δὲν εἶναι δυνατὸν βεβαίως νὰ γίνῃ, χωρὶς τὴν ἀδιάπτωτον ἐργασίαν, ἡ ὁποία ἀναλαμβάνομένη ἐλευθέρως καὶ ἀσκουμένη ἐντίμως, δὲν ἀποτελεῖ ἀρὰν καὶ ὀδύνην, ὅπως ὀρθότατα τονίζεται εἰς τὸ λαμπρὸν φυλλάδιον τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας. Ἄλλ' ὑπερβάλλει τὸν πόνον καὶ τὴν ὀδύνην, καὶ γίνεται φῶς λυτρωτικὸν καὶ εὐλογία τοῦ Θεοῦ.

*

Ἡ Ἁγία Γραφή δὲν παύει ὑπομιμνήσκουσα τοῦτο. Ὁμιλοῦσα δὲ διὰ τοὺς Πρωτοπλάστους λέγει, ὅτι ὁ Θεὸς «ἔθετο αὐτοὺς ἐν τῷ Παραδείσῳ ἐργάζεσθαι αὐτόν». Δὲν ὑπάρχει δὲ ἀσφαλῶς πλέον κατανόσου-

σα εἰκὼν ἀπὸ ἐκείνην, τὴν ὁποίαν μᾶς δίδει ὁ ὕμνος τοῦ Παροιμιαστοῦ διὰ τὴν μοχθοῦσαν καλὴν οἰκοδέσποιαν, «τῆς ὁποίας ὁ λύχνος οὐκ ἀποσβέννυται ὅλην τὴν νύκτα· βύσσοι δὲ καὶ πορφύραι τὰ ἐαυτῆς ἐνδύματα· καὶ δισσὰς χλαίνας ἐποίησε τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς». Ὁ δὲ θεῖος Παῦλος, στιγματίζων ἀνεξιτήλως τοὺς ἀέργους καὶ τοὺς κηφήνας, ἀποφαίνεται κατηγορηματικῶς «εἴ τις οὐ θέλει ἐργάζεσθαι, μὴδὲ ἐσθιέτω» (Β' Θεσσ. γ' 10).

*

Ὁ ἐργαζόμενος καὶ μοχθῶν Ἑλληνικὸς κόσμος, πρὸς τὸν ὁποῖον, ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν τοῦ Μακαριωτάτου, μετὰ τόσης στοργῆς καὶ κατανοήσεως ἐστράφη ἡ ἐπίσημος Ἐκκλησία μας, ἄς εἶναι βέβαιος, ὅτι αἱ ὑλιστικαὶ θεωρίαι δὲν ἀποτελοῦν θέσιν, ἀλλὰ ἀρνήσιν τῆς ἀνθρωπίνης προσωπικότητος. Καὶ ὅτι, ἐνῶ εἰς τὰ διάφορα οἰκονομικὰ συστήματα ὁ ἄνθρωπος ἐκλαμβάνεται ὡς βιολογικὴ μονάς, καὶ ἐκτιμᾶται καὶ ἀξιολογεῖται ὡς ὄργανον τῆς κοινωνικῆς ἢ οἰκονομικῆς λειτουργίας, παραθεωρούμενος ὡς πνεῦμα, ὡς ἐλευθερία καὶ ὡς πρόσωπον, εἰς τὴν κατὰ Χριστὸν ζωὴν γίνεται «συνεργός» τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἡ ἐργασία του μεταβάλλεται εἰς δημιουργίαν καὶ εἰς φῶς καὶ εἰς λύτρωσιν. Καὶ συντελεῖ οὕτω εἰς τὸν ἠθικὸν καὶ πνευματικὸν μετασχηματισμὸν τῶν ἀγαθῶν τοῦ κόσμου αὐτοῦ· τοῦ ὁποίου ὁ ἄνθρωπος δὲν ἐτάχθη κύριος, ἀλλ' ἀπλῶς διαχειριστὴς καὶ οἰκονόμος.

ΘΕΟΔ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

«Ἄξιός ἐστι ἐργάτης τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ»

(Α' Τιμ. ε', 18).

«Καὶ τὸν σκηνοποιὸν ἀδελφὸν νόμιζε... Ὅταν οὖν ἴδης ὀλοκοποῦντα, σφυροκοποῦντα, ἠσβολωμένον, μὴ διὰ τοῦτο καταφρόνει, ἀλλὰ διὰ τοῦτο θαύμαζε· ἐπεὶ καὶ Πέτρος καὶ διεζώσατο καὶ σαγήνην μετεχείριζε καὶ ἤλιε. Παῦλος γὰρ αὐτὸς... ἐπὶ σκηνορραφίῳ ἐστῶς, δέρματα ἔραπτεν»

(Χρυσόστομος).

«Μὴ τοίνυν καταφρονῶμεν τῶν ἀπὸ χειρῶν τρεφομένων, ἀλλὰ καὶ μᾶλλον αὐτοὺς μακαρίζομεν διὰ τοῦτο»

(Χρυσόστομος).

«Θεοῦ ἐσμεν συνεργοί»

(Α' Κορ. γ', 9).

Ο ΠΡΩΤΟΣ ΕΟΡΤΑΣΜΟΣ ΤΗΣ "ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΗΜΕΡΑΣ ΤΟΥ ΕΡΓΑΤΟΥ,"

Μεταξύ τῶν ὑπὸ τῆς Ἱ. Συνόδου ἐγκριθεισῶν ἐκκλησιαστικῶν ἐκδηλώσεων τοῦ προγράμματος τῆς κατὰ τὸ τρέχον ἔτος ἐμφαντικωτέρας ἐξάρσεως τοῦ ὀρθοδόξου πνεύματος παρὰ τῷ εὐσεβεῖ ἑλληνικῷ λαῷ περιελήφθη καὶ ὁ πρῶτος εορτασμός τῆς ἀπὸ τοῦ ἔτους τούτου καθιερουμένης «Ἐκκλησιαστικῆς Ἡμέρας τοῦ Ἑργάτου», ἐπὶ τῷ σκοπῷ τῆς πανηγυρικῆς διατρανώσεως τῆς πρὸς τὴν Ἑργασίαν ὑψηλῆς ἐκτιμῆσεως τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ πρὸς τὰ μοχθοῦντα τέκνα αὐτῆς στοργικοῦ ἐνδιαφέροντος ταύτης. Ὡς ἡμέρα δὲ τοῦ πρώτου τούτου εορτασμοῦ ὀρίσθη ἡ τρίτη ἀπὸ τοῦ Πάσχα Κυριακῆ, 17ῆ τοῦ λήξαντος μηνὸς Μαΐου.

Ἡ σύνταξις τοῦ λεπτομεροῦς εἰδικοῦ προγράμματος τοῦ εορτασμοῦ ἀνετέθη εἰς τὴν Ἀποστολικὴν Διακονίαν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Τὸ πρόγραμμα δὲ τοῦτο, ἀνακοινωθὲν τοῖς Σεβ. Μητροπολίταις ὑπὸ τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου, Προέδρου τοῦ Κεντρικοῦ Συμβουλίου, ἀπηρτίσθη ὡς ἀκολούθως:

«α) Ἐκκλησιασμός τῶν ἀπανταχοῦ ὀργανωμένων ἐργατῶν μετὰ τῶν λαβάρων των εἰς τοὺς μητροπολιτικούς ναοὺς ἐκάστης Ἐπαρχίας, εἰς τοὺς ὁποίους θὰ τελεσθῇ πανηγυρικὴ ἢ θεία Λειτουργία, ἱερουργούντων τῶν οἰκείων Σεβ. Ἀρχιερέων.

β) Τὸ θ. Κήρυγμα, τόσον εἰς τοὺς μητροπολιτικούς ναοὺς, ὅσον καὶ εἰς ἀπαντας τοὺς ναοὺς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, θὰ ἔχη ὡς θέμα τὴν ἐννοίαν καὶ τὴν ἀξίαν τῆς ἐργασίας ἀπὸ χριστιανικῆς ἀπόψεως.

γ) Ὑπὸ τὸ ἀνωτέρω πνεῦμα θὰ δοθοῦν διαλέξεις εἰς τὰ διάφορα Ἐπαρχιακὰ Κέντρα ὑπὸ τῶν πρὸς τοῦτο καταλλήλων προσώπων. Ἐν Ἀθήναις θὰ διμλήσῃ εἰς τὴν αἴθουσαν τοῦ «Παρνασσοῦ» ὁ Κοσμητὼρ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Παν. Ἱ. Μπρατσιώτης.

δ) Εἰς τὸ ἐν Ἀθήναις Κέντρον τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας θὰ δοθῇ δεξίωσις πρὸς τιμὴν τῶν Προεδρείων τῶν Ἑργατικῶν Ὀργανώσεων Ἀθηνῶν καὶ Πειραιῶς, εἰς τὴν ὁποίαν θὰ κληθοῦν καὶ ἐκπρόσωποι τῶν βιομηχανικῶν ἐπιχειρήσεων. Παρόμοιαι δεξιώσεις δύνανται νὰ γίνουν καὶ εἰς τὰς ἑδρας τῶν Ἱ. Μητροπόλεων, δαπάναις τῶν οἰκείων Τοπ. Παραρτημάτων τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

ε) Εἰδικὸν φυλλάδιον, ἐκτυπούμενον ἤδη ὑπὸ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, θὰ διανεμηθῇ, μερίμνη τῶν Ἑργατικῶν Κέντρων, καθ' ἅπασαν τὴν χώραν εἰς τοὺς Ἑλληνας ἐργάτας.

στ) Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Θεόκλητος θὰ ἀπευθύνῃ ἀπὸ τοῦ ραδιοφώνου Μήνυμα πρὸς τοὺς ἐργάτας.

ζ) Αἱ εἰσπράξεις τῶν ἰ. ναῶν τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην, θὰ διατεθῶσιν ὅλαι πρὸς κάλυψιν ἐπειγουσῶν ἀναγκῶν δεινοπαθόντων παιδιῶν τῶν ἐργατῶν».

α') Η ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΤΕΛΕΤΗ ΕΝ Τῷ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚῷ ΝΑῶ ΑΘΗΝΩΝ.

Συμφώνως πρὸς τὸ πλουσιώτατον τοῦτο πρόγραμμα, ἐν Ἀθήναις, ἡ ἐναρξίς τοῦ εορτασμοῦ ἐγένετο δι' ἐπισήμου ἐκκλησιαστικῆς τελετῆς ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῶ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου, καθ' ἣν ἐχοροστάτησεν ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Θεόκλητος καὶ εἰς ἣν παρευρέθησαν ὁ τε Ὑπουργὸς Ἑργασίας κ. Ἀ. Δημητράτος καὶ ὁ Γεν. Γραμματεὺς τοῦ Ὑπουργείου κ. Ἀναστασάτος, ὁ Δήμαρχος Ἀθηναίων κ. Π. Κατσώτας, Καθηγηταὶ τοῦ Πανεπιστημίου, ἐκπρόσωποι τοῦ πολιτικοῦ κόσμου καὶ τῶν βιομηχανικῶν, ἐμπορικῶν καὶ βιοτεχνικῶν ὀργανώσεων τῆς Πρωτευούσης καὶ αἱ ἀντιπροσωπεῖται πασῶν τῶν Ἑργατικῶν Ὀργανώσεων τῶν Ἀθηνῶν μετὰ τῶν λαβάρων αὐτῶν. Τὸ θέαμα τῶν ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῶ συγκεντρωθέντων λαβάρων ἦτο λίαν συγκινητικόν.

Ἡ ἱερὰ ἀκολουθία τῆς τελετῆς ταύτης διεξήχθη κατὰ τὸ εἰδικῶς διὰ τὴν περίστασιν καταρτισθὲν, ὡς κατωτέρω, ἐκκλησιαστικὸν Ὑπικόν:

• Ὁ Ἀρχιερεύς:

Ἐδλογητὸς ὁ Θεός . . .

• Ὁ Κλήρως:

Χριστὸς ἀνέστη . . . (ἀπαξ)

• Ὁ Χορός:

Χριστὸς ἀνέστη . . . (δὶς)

Τὸ Κοντάκιον

Ἦχος δ'. Ὁ ὑψωθεὶς ἐν τῷ Σταυρῷ.

Ὁ τῶν ἀπάντων ποιητῆς καὶ Δεσπότης, σωματωθεὶς ὑπὲρ ἡμῶν ἀσυχύτως, καὶ γεγονὼς σαρκὸς ἐν ὁμοιώματι, κοπιᾷ ὡς ἄνθρωπος, ἡ ἀνάπαισις πάντων· δεῦτε προσκονήσωμεν, τὴν Αὐτοῦ εὐσπλαγχνίαν, δι' ἐργάτης ὄφθη ταπεινός, ὡς ἂν ἡμεῖς θεαρέτως βιώσωμεν.

Εἶτα τοὺς κατωτέρω στίχους:

Ἐργάζεσθε ἡμέραν ἐξ ἡμέρας τὸ σωτήριον τοῦ Θεοῦ ἡμῶν. Ἀλληλοῦῖα.

Ἡ βοήθειά μου παρὰ Κυρίου τοῦ ποιήσαντος τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν. Ἀλληλοῦῖα.

Πρὸς σὲ ἤρα τὸς ὀφθαλμοῦς μου, τὸν κατοικοῦντα ἐν τῷ οὐρανῷ. Ἀλληλοῦῖα.

Οἱ σπεῖροντες ἐν δάκρυσιν, ἐν ἀγαλλιάσει θεριοῦσιν. Ἀλληλοῦῖα.

Πορευόμενοι ἐπορευόντο καὶ ἔκλειον βάλλοντες τὰ σπέρματα αὐτῶν. Ἀλληλοῦῖα.

Ἐρχόμενοι δὲ ἤξουσιν ἐν ἀγαλλιάσει, αἶροντες τὰ δράγματα αὐτῶν. Ἀλληλοῦῖα.

Ἐὰν μὴ Κύριος οἰκοδομήσῃ οἶκον, εἰς μάτην ἐκοπίασαν οἱ οἰκοδομοῦντες. Ἀλληλοῦῖα.

Μακάριοι πάντες οἱ φοβούμενοι τὸν Κύριον, οἱ πορευόμενοι ἐν ταῖς ὁδοῖς σου. Ἀλληλοῦῖα.

Τὸς πόνους τῶν καρπῶν σου φάγεσαι, μακάριος εἶ και καλῶς σοι ἔσται. 'Αλληλοῦϊα.

'Ιδοὺ οὕτως εὐλογηθήσεται ἄνθρωπος, ὁ φοβούμενος τὸν Κύριον. 'Αλληλοῦϊα.

Ὁ Διάκονος:

'Ελέησον ἡμᾶς ὁ Θεός...

'Ετι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν εὐσεβῶν...

'Ετι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ 'Αρχιεπισκόπου ἡμῶν...

'Ετι δεόμεθα ὑπὲρ τῶν εὐσεβεστάτων Βασιλέων...

'Ετι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ καταπεμφθῆναι ἡμῖν τὴν θείαν χάριν ἐν τοῖς ἔργοις ἡμῶν.

'Ετι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ γενέσθαι ἡμῖν Κύριον τὸν Θεὸν ἡμῶν βοηθὸν και ἀντιλήπτορα, ἐν οἷς ἐργαζόμεθα ἀγαθοῖς.

'Ετι δεόμεθα ὑπὲρ τοῦ εἰσακοῦσαι...

Ὁ Ἀρχιερεύς:

Κύριε 'Ιησοῦ Χριστέ, ὁ ἐνανθρωπήσας Θεὸς ἡμῶν, ὁ ἐν κόπῳ τε και μόχθῳ γενόμενος και τὰ ἡμέτερα ἐπιτηδεύματα ἐργασάμενος, ὁ και τοὺς Ἁγίους Ἀποστόλους ἀπὸ τῆς ἐργασίας καλέσας, ἵνα ταύτην εὐλογῶν

ἀγιάσης, αὐτὸς Κύριε, ὁ πρῶτος ἐν ἡμῖν ἐργάτης και τεχνουργός, ἐδόξησον ἡμᾶς και τὰ ἔργα τῶν χειρῶν ἡμῶν, ἃ ἐν τῷ ὀνόματί σου ποιοῦμεν. Φώτισον δὲ ἡμῶν τὴν διάνοιαν και ἐνίσχυσον ἡμῶν τοὺς βραχίονας, ἵνα πάντοτε τὸ ἀγαθὸν πράττωμεν και τὰ ἔργα τοῦ φωτὸς ἐργαζώμεθα, εἰς διακονίαν τοῦ λαοῦ σου και εἰς δόξαν σὴν και τοῦ Πατρὸς και τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, νῦν και ἀεὶ και εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰώνων. Ἀμήν.

Τὸ Ἀπολυτίκιον

Ἦχος δ'. Ταχὺ προκατάλαβε.

Ὁ πάντα τῷ ρήματι καθυποστήσας Χριστέ, διὰ κράν χρηστότητα, συνανεστράφης ἡμῖν, γενόμενος ἄνθρωπος· ἔθεν χερσὶν ἰδίαις, ὥσπερ τέκτων εἰργάστης, τύπον ἡμῖν παρέχων καλοῦ βίου ἐν πᾶσιν. Ἀλλὰ και νῦν παράσχου ἡμῖν τὰ ἐλέη Σου.

Ὁ Ἀρχιερεύς:

Τὴν ἀπόλυσιν.

Ὁ Χορός:

Τὸν Δεσπότην και Ἀρχιερέα...

Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος κ. Θεόκλητος ἐν μέσῳ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐργασίας κ. Δημητράτου, τοῦ Γεν. Δ/ντοῦ Ὁρησκειμάτων, Καθ. κ. Β. Ἰωαννίδου, τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, Καθηγητοῦ κ. Ἀνδρ. Φυτράκη, και ἄλλων προσώπων, λαβόντων μέρος εἰς τὸν πρῶτον ἑορτασμὸν τῆς ἁ' Ἐκκλησ. Ἡμέρας τοῦ Ἐργάτου.

Μετά τὸ πέρασ τῆς, ὡς ἀνωτέρω, ἱερᾶς ἀκολουθίας, ἡ Α. Μακαριότης ἐξῆρε τὴν ἀξίαν τῆς ἐργασίας καὶ διηρμήνευσε τὸ πρὸς τοὺς ἐργαζομένους ἐνδιαφέρον, τὴν στοργὴν καὶ τὴν βαθεῖαν ἐκτίμησιν τῆς Ἐκκλησίας. Ἀκολουθῶς δὲ ὠμίλησεν ὁ κ. ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργός, ὅστις ἐξέφρασε τὴν χαρὰν τῆς Πολιτείας καὶ ἠὺχαρίστησε τὴν Ἐκκλησίαν διὰ τὴν ὠραίαν αὐτὴν πρωτοβουλίαν.

β) ΟΙ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΝ ΤΕΛΕΤΗΝ ΕΚΦΩΝΗΘΕΝΤΕΣ ΛΟΓΟΙ.

Ὁ λόγος τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου κατὰ τὴν ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ Ναῶ τελετὴν ἔχει ὡς ἔπεται :

«Πρὸς τοὺς τιμίους Ἑλληνας Ἐργάτας ἀπευθύομεν τὰς θερμὰς εὐχὰς καὶ τὴν εὐλογίαν τῆς Ἀγιοτάτης Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ τῇ σημερινῇ «Ἐκκλησιαστικῇ Ἡμέρᾳ τοῦ Ἐργάτου».

Τὴν εἰδικὴν ταύτην ἐκκλησιαστικὴν ἑορτὴν, διὰ τοὺς μοχθοῦντας ἀδελφούς μας, καθιέρωσεν ἡ Ἱερὰ Σύνοδος, ἵνα διατρανώσῃ τὸ ὑπὲρ αὐτῶν στοργικὸν ἐνδιαφέρον τῆς καὶ τὴν βαθεῖαν ἐκτίμησιν, τὴν ὁποίαν αἰσθάνεται ἡ Ἐκκλησία πρὸς αὐτοὺς καὶ τὴν ἐν τῇ Κοινωνίᾳ ἱερὰν ἀποστολὴν των. Καὶ εἶναι, πράγματι, ἱερὰ ἡ ἀποστολὴ παντὸς ἐργαζομένου καὶ ἱερὰ εἶναι πᾶσα τιμὰ ἐργασίας, ἐφ' ὅσον γίνεται μὲ τὴν συναίσθησιν ὅτι ὅλοι οἱ ἐργαζόμενοι ἄνθρωποι ἐκτελοῦν ἐντολὴν τοῦ Θεοῦ καὶ διὰ τῆς ἐργασίας των συμβάλλουν εἰς τὴν ἁρμονικὴν λειτουργίαν καὶ τὴν εὐημερίαν τῆς Κοινωνίας. Ὅσον δὲ μεγαλύτερος εἶναι ὁ μόχθος, πὺ ἀπαιτεῖται διὰ μίαν ἐργασίαν, τόσον καὶ μεγαλύτερα τιμὴ ὀφείλεται πρὸς τοὺς ἀσκηδῶντας αὐτὴν.

Εἶναι ἀληθές, ὅτι συχνά, εἰς τὴν ἐποχὴν μας ἰδίως, γίνεται πολὺ βαρὺ, καὶ κάποτε δυσβάστακτον, τὸ φορτίον τῆς εὐθύνης τῶν ἐργαζομένων. Τοῦτο δὲ συμβαίνει, εἴτε διότι ἡμεῖς οἱ ἴδιοι οἱ ἐργαζόμενοι δὲν ἔχομεν πάντοτε τὴν ἐνδεδειγμένην ἀντίληψιν περὶ τοῦ ἔργου μας, εἴτε διότι οἱ ἄλλοι δὲν ἀποδίδουν ἐπίστευ τὴν πρέπουσαν ἐκτίμησιν πρὸς αὐτό, ἢ καὶ δὲν ἐπιδεικνύομεν τὴν ὀφειλομένην κατανόησιν ἐναντι τῶν δυσκολῶν καὶ τῶν ἀναγκῶν τῶν ἐργαζομένων.

Δι' αὐτὸν ἀκριβῶς τὸν λόγον ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, ὡς ἐντολοδόχος καὶ διερμηνεὺς τοῦ Ἐθαγγελίου τῆς χάριτος, κηρύσσει τὴν ἀνάγκην, ὅπως προσαρμοσθῇ πρὸς τὸ πνεῦμα τοῦ χριστιανικοῦ κηρύγματος ὁ τρόπος τῆς θεωρήσεως καὶ ἀντιμετωπίσεως ὅλων τῶν ζητημάτων, τὰ ὁποῖα ἀφοροῦν εἰς τὴν ἐργασίαν καὶ τοὺς ἐργάτας. Ἡ διακλήρωσις δὲ αὐτῆ ἀπευθύνεται πρὸς ὅλας τὰς πλευράς, μὲ τὴν ἀπροσωποληφίαν καὶ τὴν ἀμεροληφίαν, πὺ διακρίνει τὴν ἀλήθειαν τοῦ Θεοῦ, τῆς ὁποίας κάτοχος καὶ θεματοφύλαξ εἶναι ἡ Ἁγία ἡμῶν Ἐκκλησία.

Πασίγνωστον εἶναι, ὅτι ὅλοι οἱ ἐν τῇ Κοινωνίᾳ ζῶντες ἔχομεν τὴν ἀνάγκην ὁ εἰς τοῦ ἄλλου. Ἀλλὰ μόνον μὲ θεμέλιον καὶ γνώμονα τὴν ἀγάπην, τὴν δικαιοσύνην, τὸν ἀπόλυτον σεβασμὸν πρὸς τὴν ἀξίαν τῆς ἀνθρωπίνης προσωπικότητος, πὺ ἐκήρυξεν ὁ Κύριος, εἶναι δυνατόν νὰ πραγματοποιηθῇ ἡ ἁρμονικὴ συμ-

βίωσις καὶ συνεργασία μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων καὶ νὰ πραγματοποιηθῇ ἡ συνένωσις τῶν ἀνθρωπίνων καρδιῶν καὶ ἐπομένως καὶ τῶν ἀνθρωπίνων δυνάμεων. Διότι μόνον μὲ βάσιν τὴν ἀγάπην δύνανται νὰ λύονται ὁμαλῶς καὶ ἱκανοποιητικῶς διὰ πάντας ὅλα τὰ προβλήματα, τὰ ὁποῖα φυσικὸν εἶναι ν' ἀνακύπτουν εἰς τὰς μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων σχέσεις καὶ τὰ ὁποῖα, ὅταν ἀντιμετωπίζονται χωρὶς τὴν χριστιανικὴν αὐτὴν ἀγάπην, διαταράσσον, πολλακίς ἐπικινδύνως, τὴν τόσον ἀπαραίτητον ἁρμονικὴν συμβίωσιν καὶ συνεργασίαν τῶν μελῶν τῆς ἀνθρωπίνης Κοινωνίας.

Εἶναι ἀνάγκη νὰ γίνῃ ἀπὸ ὅλους ἀντιληπτὴ αὐτὴ ἡ μεγάλη ἀλήθεια, τὴν ὁποίαν ἄλλωστε ἐπικυρώνει καὶ ἡ καθημερινὴ πείρα. Καὶ πρέπει νὰ ὁμολογηθῇ, χωρὶς προσχήματα καὶ ἐπιφυλάξεις, ὅτι ἡ ἔλλειψις τῆς πραγματικῆς χριστιανικῆς ἀγάπης εἶναι ἐκείνη, ἡ ὁποία προκαλεῖ καὶ τὴν ἀνάρμοστον πρὸς τὴν ἀνθρωπίνην ἀξιοποτέπειαν μεταχείρισιν τοῦ ἄλλου ἀνθρώπου, τὴν παραγνώρισιν τοῦ μόχθου του καὶ τῶν ἀναγκῶν του, καὶ τὴν ἄδικον ἐπίστε ἐκμετάλλευσιν τῶν περιστάσεων.

Ἡ χριστιανικὴ Ἐκκλησία, τῆς ὁποίας ὁ Ἴδρυτής καὶ Ἀρχηγός ὑπῆρξεν ἐργάτης κατὰ τὸ ἀνθρώπινον, εἶναι ἡ πρώτη πὺν διεκήρυξεν εἰς τὸν κόσμον ὅτι ἡ ἐργασία δὲν εἶναι τιμωρία, ἀλλ' εἶναι καθήκον καὶ δικαίωμα παντὸς ἀνθρώπου, εἶναι ἀποστολὴ καὶ λειτουργημα δι' ὅλα ἀνεξαιρέτως τὰ μέλη τῶν ἀνθρωπίνων κοινωνιῶν.

Ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, χωρὶς ν' ἀναμιγνύεται εἰς κοινωνικὰ καὶ πολιτικὰ συστήματα, ἐνδιαφέρεται ἐν τούτοις ζωηρῶς διὰ τὴν μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων ἐπικράτησιν τοῦ δικαίου καὶ τῆς ἀγάπης καὶ εὐλογεῖ καὶ ἐνθαρρύνει ὀλοφύχως πᾶν ὅ,τι συντελεῖ εἰς τὴν ἠθικὴν προαγωγὴν καὶ τὴν ὕλικὴν εὐημερίαν τοῦ ἀνθρώπου.

Ὅτως ἡ Ἐκκλησία συνιστᾷ πρὸς πάντας τὴν ἐν τῷ πνεύματι τῆς χριστιανικῆς ἀγάπης καὶ ἀλληλεγγύης μελέτην καὶ ἐπίλωσιν ὅλων τῶν ζητημάτων τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς, τὰ ὁποῖα οἱ σημερινοὶ δύσκολοι καιροὶ κατέστησαν ἀκόμη δυσκολότερα. Ἀδιαλείπτως δὲ ἐπαναλαμβάνει πρὸς ὅλους τὴν πρόσκλησιν τοῦ Κυρίου: «Δεῦτε πρὸς με πάντες οἱ κοπιῶντες καὶ πεφορτισμένοι, κἀγὼ ἀναπαύσω ὑμᾶς».

Ἀγαπητοὶ Ἕλληνας Ἐργάται,

«Δόξα καὶ τιμὴ καὶ εἰρήνη, παντὶ τῷ ἐργαζομένῳ τὸ ἀγαθόν», λέγει ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ. Θέλετε ὁ μόχθος τῆς ἐργασίας σας νὰ μεταβάλλεται εἰς πραγματικὴν εὐδαιμονίαν καὶ χαρὰν; Εἶναι ἀνάγκη πᾶσα προσπάθειά σας νὰ ἀποβλέπη εἰς τὸ ἀγαθόν, νὰ στηρίζεται ἐπὶ τῆς «πέτρας τῆς πίστεως» καὶ νὰ κατευθύνεται ἀπὸ τὰς αἰωνίους καὶ ἀκαταλύτους ἠθικὰς ἀρχὰς τοῦ Ἐθαγγελίου.

Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός, ὅστις παραγγέλλει ν' ἀγαπῶμεν ἀλλήλους ὡς μέλη ἐνός καὶ τοῦ αὐτοῦ σώματος, παρέχει πλουσίως τὴν θέλιαν Του ἐπίσχυσιν καὶ εὐλογίαν εἰς πᾶσαν ἀγαθὴν καὶ εὐκρινῆ προσπάθειαν, ἀποβλέπουσαν εἰς τὴν ἀνύψωσιν τῶν ἀτόμων καὶ εἰς τὴν ἐπιτυχῆ ἐπίλωσιν τῶν προβλημάτων αὐτῶν.

Κατὰ τὴν ἐπίσημον ταύτην ἡμέραν ὀλοφύχως

εὐχόμεθα καὶ παρακαλοῦμεν ἐκτενῶς τὸν Ἐπουράνιον Δοτῆρα παντὸς ἀγαθοῦ, ὅπως ἐμπνέῃ εἰς ὄλους, τοὺς τε ἐργάτας καὶ ἐργοδότας, ἀγαθὰς ὑπὲρ ἀλλήλων σκέψεις καὶ εὐγενῆ αἰσθήματα, πρὸς πραγματικὴν ἐπικράτησιν τοῦ πνεύματος τῆς δικαιοσύνης, τῆς ἀλληλεγγύης καὶ τῆς φιλαλληλίας, διότι «πάντες ὑμεῖς εἰς ἔστε ἐν Χριστῷ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν».

Αὐτοῦ ἡ χάρις καὶ ἡ εὐλογία εἶη ἐν παντὶ καὶ πάντοτε μετὰ πάντων ὑμῶν».

Σημειωτέον, ὅτι ἡ Α. Μακαριότης ὑπὸ τὴν ιδιότητα αὐτοῦ ὡς Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὑπὸ τὸ αὐτό, ὡς ἀνωτέρω, πνεῦμα ἀπηύθυνε, ἐπίσης, θερμὸν χαιρετιστήριον Μήνυμα πρὸς ἅπαντας τοὺς Ἕλληνας Ἐργάτας.

Ὁ λόγος τοῦ ἐπὶ τῆς Ἐργασίας κ. Ὑπουργοῦ ἔχει ὡς ἀκολούθως :

«Αἰσθάνομαι ἰδιαίτεραν χαρὰν, διότι μοῦ δίδεται ἡ εὐκαιρία νὰ ἐκφράσω τὰς εὐχαριστίας μου πρὸς τὴν Αὐτοῦ Μακαριότητα, τὸν Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος καὶ τὴν Ἀποστολικὴν Διακονίαν, διὰ τὴν σημερινήν των, ὑψίστης σημασίας, πρωτοβουλίαν τῆς καθιερώσεως ἐκκλησιαστικῆς ἡμέρας τοῦ ἐργάτου.

Ὡς ἐκπρόσωπος τῆς πολιτείας, διαπιστώνω μὲ ἱκανοποίησιν τὴν τοιαύτην νέαν κοινωνιστικὴν ἐκδήλωσιν. Αἱ ἀρχαὶ τῆς Κοινωνικῆς Δικαιοσύνης καὶ τὸ ἀνώτερον αἰσθημα ἄνθρωπισμοῦ, τὸ ὁποῖον ἀνέκαθεν ἐκαλλιέργησεν ἡ Θεία λατρεία, διήνοιξαν τὸν δρόμον τῆς ἀλληλεγγύης καὶ τῆς προστάσιος τοῦ ἀδικημένου, τοῦ δυστυχούντος καὶ τοῦ δεομένου βοήθειας. Εἰς τὸν δρόμον αὐτὸν συναντῶνται ὁ μόχθος, ἡ θυσία καὶ ἡ ἐλπίς τοῦ μέλλοντος τοῦ ἐργάτου. Ἡ προσφορὰ του εἶναι δημιουργικὴ καὶ πολὺπλευρος. Αὐτὸς κινεῖ τὸν παραγωγικὸν μηχανισμόν καὶ δημιουργημὰ του εἶναι ὁ πλοῦτος.

Τὸ κάθε εἶδος ἐργασίας καὶ τὸ κάθε ἐπάγγελμα εἶναι κοινωνικὰ λειτουργήματα καὶ συμβάλλουν εἰς τὴν διαμόρφωσιν προσωπικότητος. Ἡ ἐργασία εἶναι ἡ γόνιμος ἐκφρασις τοῦ δημιουργικοῦ πνεύματος τοῦ Ἀνθρώπου. Εἶναι ὁ συντελεστής τῆς τεχνικῆς ἐξελίξεως καὶ προόδου. Εἶναι εὐλογία Θεοῦ. Διότι σνδέεται μὲ τὴν καταπολέμησιν τῆς ἀνεργίας καὶ τῆς δυστυχίας καὶ διότι εἶναι συνυφασμένη μὲ τὴν ἀνοδὸν τοῦ ἐκπολιτιστικοῦ ἐπιπέδου καὶ τὴν λαϊκὴν εὐημερίαν. Αὐτὴν τὴν εὐημερίαν ἐπιδιώκει ἡ Κυβέρνησις τοῦ Κωνστ. Καραμανλῆ διὰ τῆς ἀσκουμένης Οἰκονομικῆς, Ἐργατικῆς καὶ Κοινωνικῆς Πολιτικῆς, ἡ ὁποία ἀποβλέπει εἰς τὴν ἀύξησιν τοῦ Ἐθνικοῦ Εἰσοδήματος καὶ τὴν δικαίαν κατανομὴν του.

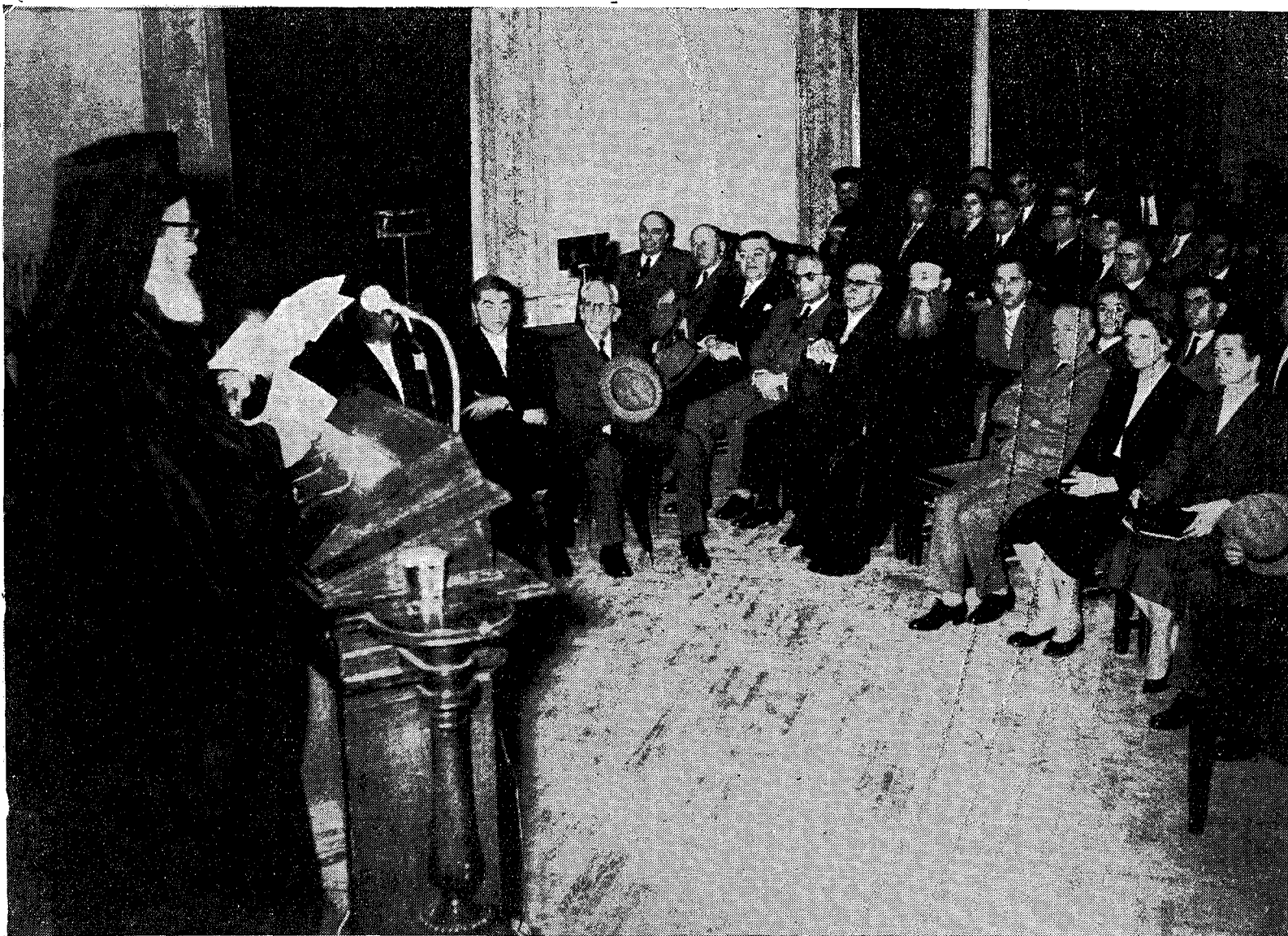
Εἴμεθα βέβαιοι, ὅτι ἡ προσπάθεια αὐτῆ τῆς Ἐκκλησίας μὲ τὴν καθιέρωσιν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἡμέρας τοῦ ἐργάτου θὰ συμβάλῃ εἰς τὴν εὐχερεστεῖαν κατανοήσιν τῶν κοινωνικῶν ζητημάτων καὶ τὴν προαγωγὴν τῶν ἐργατικῶν τοιούτων».

Υ') ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΔΙΑΛΕΞΙΣ ΕΙΣ ΤΟΝ «ΠΑΡΝΑΣΣΟΝ»

Αὐθμερόν, τὸ ἑσπέρας (ὥραν 6 μ.μ.), κατὰ παράκλησιν τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου, ὠμίλησεν ἐν τῇ αἰθούσῃ τοῦ Φιλολογικοῦ Συλλόγου « Πάρνασσος » ὁ Κοσμητὼρ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ Ἀκαδημαϊκὸς κ. Παναγ. Ι. Μπρατσιώτης ἐπὶ τοῦ λίαν ἐνδιαφέροντος ἐπικαίρου θέματος : « Χριστιανισμὸς καὶ Ἐργασία ». Ἡ λίαν ἐμπεριστατωμένη καὶ διαφωτιστικωτάτη αὐτῆ ἐπιστημονικὴ διάλεξις θὰ δημοσιευθῇ ὀλόκληρος ἐν τῇ «Ἐκκλησίᾳ» ἀπὸ τοῦ προσεχοῦς φύλλου.

Ὁ Μακαριώτατος, προλογίσας τὴν διάλεξιν, εἶπε τὰ ἑξῆς :

«Πάντες οἱ ἀπροκατάληπτοι μελετηταὶ τῆς Ἰστορίας ὁμολογοῦν ὁμοφώνως, ὅτι διὰ τῆς ἐμφανίσεως καὶ τῆς ἐξαπλώσεως τοῦ Χριστιανικοῦ Ἐυαγγελίου εἰς τὸν κόσμον, μετεβλήθησαν θεμελιωδῶς αἱ συνθήκαι τῆς κοινωνικῆς ζωῆς. Διότι, διὰ τῆς χριστιανικῆς διακρούσεως περὶ τῆς ὑπεροχῆς ἀξίας τῆς ἀνθρωπίνης προσωπικότητος καὶ τῶν ἐν ταύτῃ ἀπορροώντων ἀπαραγράπτων δικαιωμάτων παντὸς ἀνθρώπου, ἐσείσθησαν τὰ θεμέλια τῆς προχριστιανικῆς διαρθρώσεως τῶν ἀνθρωπίνων κοινωνιῶν. Ἐπὶ τῶν ἐρειπίων δὲ τῆς παλαιᾶς ἐκείνης καταστάσεως ἐτέθησαν τὰ θεμέλια μιᾶς νέας κοινωνίας, ἀνταξίας πλέον τῆς ἀνθρωπίνης ἀξιοπρεπειᾶς καὶ τῆς ἐν τῇ Δημιουργίᾳ ἐξόχου θέσεως τοῦ ἀνθρώπου, τὸν ὁποῖον αὐτὸς ὁ θεὸς Δημιουργὸς, ἀπ' ἀρχῆς, κατέστησε κύριον καὶ βασιλέα τῆς ἐπιγείου κτίσεως. Καὶ ἐπῆρξαν μὲν πάμπολλα τὰ ἐμπόδια ἀπὸ τῆς πρώτης ἡδὴ ἐμφανίσεως τοῦ νέου τούτου κηρύγματος τῆς «καινῆς κτίσεως», ἦν ὄντως ἐνεκαίνισεν ὁ Χριστιανισμὸς εἰς τὸν κόσμον καὶ ἦτις ἀποτελεῖ τὴν ἀναπόδραστον συνέπειαν τῆς πίστεως εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, ὡς Σωτῆρα τῆς ἀνθρωπότητος. Ἀλλὰ, τελικῶς, ἐνίκησεν ἡ ἀλήθεια. Ἡ νέα αὕτη κοινωνικὴ διδαχὴ τῆς ἐτυχεῖν ἐκτιμήσεως καὶ ἀναγνωρίσεως, ὥστε ἐπεβλήθη βαθμηδὸν διὰ μέσου τῶν αἰώνων καὶ εἰς κοινωνίας ἀκόμη, αἱ ὁποῖαι δὲν ἀπεδέχθησαν τὰς θεωρητικὰς καὶ μεταφυσικὰς προϋποθέσεις, ἐπὶ τῶν ὁποίων στηρίζεται ἡ διδαχὴ αὕτη. Ἐνῶ, ἐξ ἄλλου, τὸ χριστιανικὸν τοῦτο ἰδεῶδες ἀπετέλεσε καὶ ἀποτελεῖ ὄνειρον ἑκατομμυρίων ἀνθρώπων, τῶν ὁποίων τὴν δίψαν πρὸς τὴν ἀλήθειαν ταύτην ἐξεμεταλλεύθησαν κατὰ τὸ παρελθὸν καὶ ἐκμεταλλεύονται ἀκόμη διάφοροι ἐπαγγελλόμενοι τοὺς κοινωνικοὺς ἀναμορφωτάς, οἱ ὁποῖοι, εἴτε ἐκ παρεξηγήσεως εἴτε καὶ ἠθελημένως, προσπαθοῦν νὰ παραστήσωσιν ὡς Χριστιανικὰς τὰς ἰδικὰς των ἰδέας. Αἱ ἰδέαι δμως αὐταί, ὅσον καὶ ἂν ἐξωτερικῶς φαίνωνται ὁμοιάζουσαι πρὸς τὰς Χριστιανικὰς κοινωνικὰς ἀντιλήψεις, ἐσωτερικῶς καὶ οὐσιωδῶς οὐδεμίαν ἔχουσι σχέσιν πρὸς αὐτάς, ἐφ' ὅσον ἀρνοῦνται τὴν πίστιν εἰς τὸν Σωτῆρα Χριστόν, ἀπὸ τῆς ὁποίας καὶ μόνης προέρχονται ἐκεῖναι καὶ ἀπὸ τῆς ὁποίας ἀπορρέει ἡ ἰκανότης καὶ ἡ δύναμις, τόσον διὰ τὴν ὀρθὴν καὶ ἀποτελεσματικὴν ἐπιδίω-

Ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος κ. Θεόκλητος, προλογίζων ἐν τῷ «Παρνασσῷ» τὴν διάλεξιν τοῦ Κοσμήτορος τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καὶ Ἀκαδημαϊκοῦ κ. Παν. Μπρατσιώτου.

ἐν των, ὅσον καὶ διὰ τὴν μόνιμον καὶ διαρκῆ πραγματοποίησίν των.

Μεταξὺ τῶν θεμάτων, τὰ ὁποῖα περιλαμβάνονται εἰς τὸν κύκλον τοῦ χριστιανικοῦ ἐνδιαφέροντος, περὶ τῆς ἀνθρωπίνης Κοινωνίας, εἶναι, ἀναμφιβόλως, καὶ τὸ ἀφορῶν εἰς τὴν ἐργασίαν καὶ τὸν ἐργάτην. Πολλὰ δὲ καὶ θεμελιώδη καὶ ἀκρως ἐπίκαιρα διὰ τὴν ἐποχὴν μας ἔχει ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου νὰ εἴπῃ ἡ χριστιανικὴ διδασκαλία, ὡς διευτυπώθη αὕτη ὑπὸ τῶν ἀμέσων αὐτοπτῶν καὶ ἀκροατῶν τοῦ Λόγου καὶ ὡς κατενοήθη, ἡρμηνεύθη καὶ ἐφηρημώθη διὰ μέσου τῶν αἰῶνων ὑπὸ τῶν γνησίων ἐκπροσώπων τοῦ εὐαγγελικοῦ πνεύματος, τῶν ὁποίων τὴν παράδοσιν καὶ τὴν διδασκαλίαν ἀλόβητον διατηρεῖ ἡ Ἀγιωτάτη ἡμῶν Ἐκκλησία.

Ὁ σημερινὸς ἑορτασμὸς τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἡμέρας τοῦ Ἐργάτου», ἦν ἡ καθ' ἡμᾶς Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καθιέρωσεν ἐν τῷ πλαίσῳ τῶν κατὰ τὸ ἔτος τούτου ποικίλων ἐκδηλώσεων ἐξάρσεως τοῦ ὀρθοδόξου πνεύματος, ἀποσκοπεῖ ἀκριβῶς εἰς τὴν πανηγυρικὴν διαδήλωσιν τοῦ ζωηροῦ αὐτῆς ἐνδιαφέροντος καὶ τῆς στοργῆς τῆς Ἐκκλησίας ὑπὲρ τῶν ἐργαζομένων καὶ μοχθόντων προσφιλῶν της τέκνων καὶ τῆς βαθείας ἐκτιμῆσεώς της πρὸς τοὺς ἐργάτας καὶ τὴν ἐν τῇ Κοινωνίᾳ ὑψηλὴν καὶ ἱερὰν ἀποστολήν των. Διὰ τοῦ τοιούτου ἑορτασμοῦ ἡ Ἐκκλησία ἐπιθυμεῖ, ἐπίσης, τὴν, κατὰ τὸν ἐπισημότερον καὶ ἐμφαντικότερον τρόπον, ὑπόμνησιν καὶ ὑπογράμμισιν τῶν θεμελιωδῶν ἀρχῶν, ἐπὶ τῶν ὁποίων βασιλεῖ τὸ ἐνδιαφέρον αὐτῆς τοῦτο καὶ τὴν ἐκτίμησίν της καὶ ἐπὶ τῶν ὁποίων αἰσθάνεται αὕτη τὴν ὑποχρέωσιν νὰ ἐπισύρῃ τὴν προσοχὴν καὶ τῶν ἰδίων τῶν ἐργαζομένων, ἀλλὰ καὶ παντὸς εὐρισκομένου εἰς οἰανδήποτε ἄμεσον ἢ ἔμμεσον σχέσιν πρὸς αὐτοὺς καὶ πρὸς τὰ ζητήματά των.

Ὁ ἀξιότιμος καὶ ἀγαπητὸς Κοσμήτωρ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν Καθηγητῆς καὶ Ἀκαδημαϊκὸς κ. Παναγ. Μπρατσιώτης, εἰδικῶς ἐγκύψας ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου, παρεκλήθη ὑφ' ἡμῶν, ὅπως συμβάλῃ εἰς τὴν σημερινὴν ἐκκλησιαστικὴν ἐκδήλωσιν, ὁμιλῶν ἀπόψε σχετικῶς ἀπὸ τοῦ βήματος τούτου, ὃν καὶ εὐχαριστοῦμεν διὰ τὴν πρόθυμον ἐκ μέρους του ἀποδοχὴν τῆς παρακλήσεώς μας ταύτης.

Ὁ κ. Καθηγητῆς ἔχει ἤδη τὸν λόγον ἐπὶ τοῦ θέματος: «Χριστιανισμὸς καὶ ἐργασία».

δ') Η ΤΙΜΗΤΙΚΗ ΔΕΞΙΩΣΙΣ

Μετὰ τὸ πέρας τῆς, περὶ ἧς ἀνωτέρω ὁ λόγος, διαλέξεως, περὶ ὧραν 8 μ.μ. ὁ Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος ἐδεξιώθη ἐν ταῖς αἰθούσαις τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τοὺς ἐκπροσώπους τῶν Ἐργατικῶν Ὄργανώσεων, συμπαραισταμένων Ἀρχιερέων μετ' ἀντιπροσωπείας τοῦ Ἐφημεριακοῦ Κλήρου τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, τοῦ ἐπὶ τῆς Ἐργασίας Ὑπουργοῦ μετὰ τοῦ Γεν. Γραμματέως τοῦ Ὑπουργείου του, τοῦ Βασιλικοῦ Ἐπιτρόπου παρὰ τῇ Ἱ. Συνόδῳ Καθηγητοῦ κ. Ἰωάννου Καρμίρη, τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ Ὀρησκευμάτων παρὰ τῷ Ὑπουργείῳ Ὀρησκευμάτων καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας Καθηγητοῦ κ. Βασιλείου Ἰωαν-

νίδου, τοῦ Κοσμήτορος, Καθηγητῶν καὶ Ὑφηγητῶν τῆς Θεολ. Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου, ἀντιπροσώπων τῶν ἐμπόρων, βιομηχάνων καὶ βιοτεχνῶν κ.ἄ.

Κατὰ τὴν δεξιῶσιν ταύτην Χορὸς φοιτητῶν τοῦ Θεολογικοῦ Οἰκοτροφείου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ κ. Σ. Σάββα, ἐψαλεν ἀναστασίμους ὕμνους καὶ τροπάρια ἐκ τῆς ὑπὸ τοῦ Ὁσ. Μοναχοῦ Γερασίμου Μικρογιαννανίτου ποιηθείσης «Ἀκολουθίας εἰς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰ. Χριστὸν ὡς Ἐργάτην».

Ἡ Α. Μακαριότης ἐχαιρέτησε τὴν ὁμήγυριν διὰ τῶν ἐξῆς χαρακτηριστικωτάτων λόγων:

«Μὲ βαθεῖαν καὶ εἰλικρινῆ χαρὰν δεξιούμεθα κατὰ τὴν ἐσπέραν ταύτην εἰς τὸ ἐκκλησιαστικὸν τοῦτο Κέντρον τοὺς ἐντίμους ἐκπροσώπους τῶν ἐργαζομένων καὶ μοχθόντων προσφιλῶν πνευματικῶν μας τέκνων. Ἐν τῷ προσώπῳ δὲ τῶν παρόντων ἐπιθυμοῦμεν νὰ τιμῆσωμεν δλόκληρον τὸν ἐργατικὸν κόσμον, ὅστις διὰ τοῦ τιμίου μόχθου καὶ τοῦ εὐλογημένου ἰδρωτός του συμβάλλει εἰς τὴν συντήρησιν καὶ εἰς τὴν προαγωγὴν τῆς Ἑλληνικῆς Κοινωνίας, καὶ νὰ ἐκφράσωμεν, ἀπᾶξ ἔτι, τὴν τε πατρικὴν ἡμῶν ἀγάπην πρὸς πάντας καὶ τὴν βαθεῖαν ἡμῶν ἐκτίμησιν πρὸς τὴν ὄντως ὑψηλὴν καὶ ἀγίαν αὐτῶν ἐν τῇ Κοινωνίᾳ ἀποστολήν.

Τὰ συναισθήματα ἡμῶν ταῦτα, ὅτινα ἀπηχοῦσι καὶ τῆς ὅλης Ἀγιωτάτης ἡμῶν Ἐκκλησίας τὰς διαθέσεις καὶ τὴν πρὸς τὰ ἐργαζόμενα τέκνα αὐτῆς ὀφειλομένην τιμὴν, εἴμεθα βέβαιοι, ὅτι συμμερίζονται ἀπολύτως καὶ πᾶσαι αἱ λοιπαὶ τάξεις τῶν λαϊκῶν μελῶν τῆς Ἐκκλησίας, τὰ ὁποῖα ἐκπροσωποῦνται τὴν στιγμὴν ταύτην ἐνταῦθα, ὑπὸ τε τῶν παρόντων ἐξοχωτάτων μελῶν τῆς Κυβερνήσεως τοῦ ἔθνους, ὑπὸ τῶν ἀξιωτίμων ἐκπροσώπων τοῦ τε πνευματικοῦ καὶ πολιτικοῦ κόσμου τῆς Χώρας καὶ τῶν Βιομηχανικῶν, Ἐμπορικῶν καὶ Βιοτεχνικῶν Ὄργανώσεων καὶ ὑπὸ τῶν ἄλλων παρόντων ἐκλεκτῶν μελῶν τῆς κοινωνίας, τοὺς ὁποίους ἅπαντας καὶ εὐχαριστοῦμεν διὰ τὴν πρόθυμον συμμετοχὴν των εἰς τὴν ἐκδήλωσιν ταύτην.

Πρὶν ἢ παραχωρήσωμεν τὸ βῆμα εἰς τὸν Ἑλλογιμώτατον Καθηγητὴν τοῦ Πανεπιστημίου κ. Ἀνδρέαν Φυτράκη, τὸν Γενικὸν Διευθυντὴν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὅστις θὰ ὁμιλήσῃ εἰδικότερον περὶ τῆς σημασίας τοῦ σημερινοῦ συμβολικοῦ ἑορτασμοῦ, ἐπιθυμοῦμεν νὰ δηλώσωμεν, ὅτι ὁ ἑορτασμὸς οὗτος ὀφείλει ν' ἀποτελέσῃ τὴν ἀπαρχὴν καὶ τὴν ἀφετηρίαν σειρᾶς ὅλης συνδεδασμένων καὶ συστηματικῶν ἐνεργειῶν διὰ τὴν πραγματοποίησιν τῆς ὑπὸ τοῦ χριστιανικοῦ καθήκοντος καὶ τοῦ κοινωνικοῦ καὶ ἐθνικοῦ συμφέροντος ἐπιβαλλομένης δραστηριότητος, πρὸς ἔτι μεῖζονα ἐξύψωσιν τῆς ἐννοίας τῆς ἐργασίας καὶ τῆς θέσεως τοῦ ἐργάτου, τὴν ὁποίαν ποθοῦμεν καὶ ἐσόμεθα ἐξ ὅλης ψυχῆς καὶ καρδίας. Ἡ Ἐκκλησία θὰ παράσχῃ ἅπασαν τὴν ἠθικὴν καὶ τὴν πνευματικὴν αὐτῆς ἐνίσχυσιν εἰς πᾶσαν τοιαύτην προσπάθειαν, ὁθενδήποτε εἰλικρινῶς καὶ ἐντίμως καταβαλλομένην, καὶ ἐλπίζομεν ὅτι θὰ ἔχη

τήν ευκαιρίαν να εκδηλώση ανά πάσαν στιγμήν εμπράκτως τὸ ἐνδιαφέρον αὐτῆς. Ἐχομεν δ' εὐτυχῶς πολλὰ δείγματα τοῦ τι δύναται νὰ ἐπιτευχθῆ διὰ τῆς συμβολῆς τῆς Ἐκκλησίας ἐκ τε τοῦ παλαιότερου, ἀλλὰ καὶ τοῦ προσφάτου παρελθόντος, παρὰ τὴν ἔλλειψιν δημοσιότητας καὶ θεορῶν ὡς πρὸς τὰς ἐνεργείας ταύτας καὶ τὰ ἀποτελέσματα αὐτῶν.

Ἄ Ο Γενικός Διευθυντής τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας Καθηγητῆς κ. Ἀνδρέας Φυτράκης ἔχει τὸν λόγον».

Ἄ Ο Γεν. Διευθυντής τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου κ. Ἀνδρέας Φυτράκης, λαβὼν τὸν λόγον, ἐμίλησεν ὡς ἀκολούθως :

«Ἐδχαριστῶ ἀπὸ καρδίας τὴν Αὐτοῦ Μακαριότητα, διότι μοῦ παρέχει τὴν ευκαιρίαν νὰ ἐκφράσω καὶ ἐγώ, ὡς ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ Ἐπιτελικοῦ τούτου Ὄργανου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τὴν ἰδιαίτερον χαρὰν ὄλων μας, διότι δεξιούμεθα σήμερον ὑπὸ τὴν στέγην μας τοὺς ἀγαπητοὺς ἐκπροσώπους τῶν Ἐργατῶν τῆς Ἑλλάδος καὶ τοὺς τιμῶντας διὰ τῆς παρουσίας αὐτῶν τὸν πρῶτον ἑορτασμόν τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἡμέρας τοῦ Ἐργάτου», τὸν Σεβασμιώτατον Ἅγιον Ἡλείαν, τὸν ἀξιότιμον κύριον Ὑπουργόν, Καθηγητὰς τοῦ Πανεπιστημίου καὶ πολιτευτὰς, ὡς καὶ τοὺς ἐκ-

προσωποῦντας τὰς Βιομηχανικάς, Ἐμπορικάς καὶ Βιοτεχνικάς Ὄργανώσεις τῆς Χώρας καὶ λοιποὺς ἐγγενεῖς φίλους μας.

Χαίρομεν δὲ ἰδιαίτερος, διότι παλαιὸς ἐνδόμωχος πόθος τῆς Ἐκκλησίας νὰ διαδηλώσῃ εἰς εἰδικὴν ἐπίσημην ἑορτὴν τὴν στοργὴν καὶ τὴν βαθυτάτην ἐκτίμησιν αὐτῆς πρὸς τοὺς μοχθοῦντας ἀδελφούς μας κατέστη σήμερον πραγματικότης, οὐχὶ βεβαίως διὰ νὰ παραμείνῃ ἡ ἑορτὴ αὐτὴ μίᾳ μεμονωμένῃ πανηγυρικῇ ἐκδήλωσιν, ἀλλὰ διὰ νὰ ἀποτελέσῃ, ὡς ὁ Μακαριώτατος μόλις πρὸ ὀλίγων λεπτῶν ἐδήλωσε, τὴν ἀπαρχὴν μιᾶς συστηματικῆς καὶ ἐμπράκτου συμπαραστάσεως τῆς Ὀρθόδοξου Ἐκκλησίας μας πρὸς τὰ ἐργαζόμενα τέκνα τῆς.

Ἄ Ἡ συγκέντρωσις πάντων ὑμῶν ἐντὸς τοῦ χώρου τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ τούτου πνευματικοῦ Κέντρου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας, τῆς ὁποίας σκοπὸς τυγχάνει ἡ συστηματοποίησις τῶν πρακτικῶν δυνάμεων τῆς Ἐκκλησίας καὶ ὁ συγχρονισμὸς τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ ἔργου, ὥστε νὰ ἀκτινοβολήσῃ τὸ Ὀρθόδοξον Χριστιανικὸν Πνεῦμα λαμπρότερον εἰς τὰς ψυχὰς τῶν τέκνων τῆς, ἀποτελεῖ τὸν πλέον ἐκφραστικὸν συμβολισμόν καὶ τοῦ τρόπου, κατὰ τὸν ὁποῖον ἡ Ἐκκλησία μας ἀντιμετωπίζει οὐ μόνον τὴν ἐργασίαν καὶ τὸν ἐργαζόμενον ἄνθρωπον, ἀλλὰ καὶ τὴν ῥύθμισιν τῶν μεταξὺ τῶν

Ἄ Ο Μακ. Ἀρχιεπίσκοπος κ. Θεόκλητος μετὰ τοῦ Γεν. Διευθυντοῦ Ὁρησκευμάτων Καθηγητοῦ κ. Βασιλείου Ἰωαννίδου καὶ μετ' ἐκπροσώπων τῶν ἐργατικῶν τάξεων.

εργαζομένων τούτων και πάντων τῶν εὐρισκομένων εἰς οἰανδήποτε μετ' αὐτῶν και τοῦ ἔργου των σχέσιν.

Ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία μας δὲν ἀνείμιχθη, ὡς εἶναι εἰς πάντας γνωστόν, κατὰ τὴν μακροαίωνα ἱστορίαν της οὐδὲ και σήμερα, ὡς εἶναι φυσικόν, ἐπιθυμεῖ ν' ἀναμιχθῆ εἰς πολιτικά ἢ κοινωνικά συστήματα, οὐδὲ και ἐπιθυμεῖ ἐπὶ τούτοις νὰ ὑπεισέλλῃ εἰς λεπτομερείας τοῦ καθημερινοῦ οικονομικοῦ βίου τῶν ἀνθρώπων. Διακαῆς ὁμως ἐπιθυμία αὐτῆς τογχάνει νὰ ἐπικρατήσουν μετὰ τῶν πιστῶν της αἱ κοινωνικά ἐκεῖναι χριστιανικά ἀλήθειαι, αἱ ὁποῖαι πιστεύει ὅτι θὰ διευκολύνουν σοβαρῶς τὴν ὀρθὴν ἐπίλυσιν ὅλων τῶν προβλημάτων, τὰ ὁποῖα δημιουργεῖ ἡ καθημερινὴ ζωὴ, διότι αὐταὶ ἔχουν τὴν δύναμιν νὰ ἐνώνουν τὰς καρδίας και συνεπῶς τὰς δυνάμεις τῶν ἀνθρώπων και νὰ μεταπλάσσουν τὰς κοινωνίας εἰς πραγματικὰς οικογενείας, ἕκαστον μέλος τῶν ὁποίων ἐπιζητεῖ τὸ ἑαυτοῦ συμφέρον « ἐν τῷ συμφέροντι τοῦ πλησίον », ὡς χαρακτηριστικῶς παρατηρεῖ ὁ Ἱερός Χρυσόστομος.

Αὐτονόητον δὲ εἶναι ὅτι ἐντὸς μιᾶς τοιαύτης οικογενειακῆς ἀτμοσφαιρας, τὴν ὁποῖαν ἐπιδιώκει νὰ δημιουργήσῃ ὁ Χριστιανισμὸς μετὰ τῶν ἀνθρώπων, ὑπὸ τὸν κοινὸν πατέρα, τὸν Θεόν, εἶναι ἀπαραδέκτος και ἡ σκέψις μόνον ὑποτιμήσεως ἢ ἐκμεταλλεύσεως τοῦ ἄλλου ἀνθρώπου — ἀδελφεῦ. Κάθε ἄνθρωπος, καθὼς διδάσκει τὸ Εὐαγγέλιον, και ὁ ταπεινότερος ἀκόμη, κατὰ τὴν κρίσιν τῶν ἀνθρώπων, ἔχει ἐνώπιον τοῦ Θεοῦ - Πατρὸς μεγίστην ἀξίαν, διότι και αὐτὸς εἶναι τέκνον Του, εἶναι και αὐτὸς προσωπικότης, ἡ ὁποῖα ἐδημιουργήθη, δι' ἓνα ἀνώτερον προορισμὸν, και δι' αὐτὸν ἐθουσιάσθη ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ.

Καταδικαστέα, συνεπῶς, ἀπὸ χριστιανικῆς ἀπόψεως χαρακτηρίζεται οἰαδήποτε προσπάθεια, ἡ ὁποῖα ὑπὸ τὸ βάρος ψευδῶν συγχρόνων εἰδώλων τῆς μάζης, ἢ τῆς κρατικῆς σκοπιμότητος ἢ και τῶν ἐπιτευγμάτων τῆς τεχνικῆς ἐπιδιώκει νὰ συνθλίβῃ τὴν προσωπικότητα τοῦ ἀνθρώπου και νὰ καταστήσῃ τοῦτον ὄργανον ὀρισμένων ἐπιδιώξεων, ἀριθμὸν μόνον, ἢ ἀπλοῦν ἐξάρτημα τῶν εἰδικευμένων ἐφαρμογῶν τῶν ἀνθρωπίνων γνώσεων.

Ὅ,τι εἶναι ἀνάγκη καιὰ τὴν χριστιανικὴν ἀντίληψιν νὰ χαρακτηρίζῃ τὰς μετὰ τῶν ἀνθρώπων σχέσεις εἶναι ἡ ἀγάπη μέχρις αὐτοθυσίας, ἡ ἀλληλεγγύη, ἡ ἐξυπηρέτησις τοῦ ἄλλου ἀνθρώπου και ἡ δικαιοσύνη, διότι αὐταὶ ἀποτελοῦν τὸ μόνον σταθερὸν θεμέλιον οἰασδήποτε ἁρμονικῆς κοινωνικῆς συμβιώσεως και καθορίζουν σαφῶς και τὰ δικαιώματα, ἀλλὰ και τὰς ὑποχρεώσεις ἐνὸς ἐκάστου ἀνθρώπου ἐναντι τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου.

Ἡ εἴσοδος τῶν βασικῶν αὐτῶν χριστιανικῶν ἀρχῶν εἰς τὰς ἀνθρωπίνους κοινωνίας μετέβαλε, ὡς ὑπὸ πάντων σήμερα ὁμολογεῖται, τὴν ἠθικὴν ὄψιν τοῦ ἀρχαίου κόσμου. Εἰς τὴν ἐφαρμογὴν αὐτῶν ὀφείλεται, ὡς γνωστόν, ἡ ἀποκατάστασις τῆς ἀξίας τοῦ ἀνθρώπου, ἡ κατάργησις τῆς δουλείας, ἡ ὁποῖα εἰς ὀλόκληρον τὴν ἀρχαιότητα ἐθεωρεῖτο ὡς αὐτονόητος θεσμὸς, ἡ ἐξόφωσις τῆς γυναικὸς και ἡ δημιουργία τῆς μεγαλειώδους κοινωνικῆς δράσεως ὑπὸ τὰς ποικίλας αὐτῆς ἐκδηλώσεις, ἡ ὁποῖα θεωρεῖται μὲν σήμερα ὡς φυσικὴ

κοινωνικὴ ὑποχρέωσις, ὑπῆρξεν ὁμως ξένη και σχεδὸν ἀκατανόητος διὰ τὰς προχριστιανικὰς κοινωνίας.

Ὁδὸ μόνον δὲ τοῦτο, ἀλλὰ αἱ αὐταὶ ὡς ἀνωτέρω χριστιανικαὶ διδασκαλαὶ ἀνύψωσαν και τὴν ἐργασίαν, ἡ ὁποῖα ἐθεωρεῖτο και αὐτὴ εἰς τὰς προχριστιανικὰς κοινωνίας ἔργον μόνον τῶν δούλων, και κατέστησαν αὐτὴν χρέος παντὸς ἀνθρώπου, ἐφ' ὅσον και ὁ Κύριος ἐργάσθη ὡς χειρῶναξ και ὁ Ἀπόστολος Παῦλος κατεδίκασε μετὰ δριμύτητος τὸν παρασιτισμὸν και διεκήρυξεν « εἰ τις οὐ θέλει ἐργάζεσθαι, μηδὲ ἐσθιέτω ». Ἡ ἐργασία, κατὰ τὴν χριστιανικὴν αὐτὴν ἀντίληψιν, δὲν θεωρεῖται ὡς ἡκούσαμεν και εἰς τὴν σημερινὴν βαθυστόχαστον διάλεξιν τοῦ σεβαστοῦ μοι κ. Καθηγητοῦ και συναδέλφου, ἀτομικὴ ὑπόθεσις τοῦ ἐργαζομένου, ἀλλ' ὡς κοινωνικὸν λειτουργημα, ὁ δὲ ἐργαζόμενος χαρακτηρίζεται ὑπ' αὐτῆς ὡς κοινωνικὸς ἐργάτης, ὁ ὁποῖος διὰ τοῦ ἰδρώτος και τοῦ μόχθου του συμβάλλει οὐσιωδῶς εἰς τὴν εὐημερίαν και τὴν πρόοδον ὀλοκλήρου τῆς κοινωνίας.

Ἡ σημερινὴ « Ἐκκλησιαστικὴ Ἡμέρα τοῦ Ἐργάτου » κύριον σκοπὸν ἔχει, ὡς κατ' ἐπανάληψιν ἐτονίσθη σήμεραν ὑπὸ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου, νὰ ἐξάρῃ αὐτὴν τὴν ἀγνωστον εἰς τοὺς πολλοὺς χριστιανικὴν διδαχὴν περὶ ἐργασίας, νὰ ἐξάρῃ ἀκόμη τὴν σημαντικωτάτην συμβολὴν τοῦ ἐργάτου εἰς τὴν κοινωνικὴν εὐημερίαν και νὰ τιμῆσῃ τοὺς μοχλοῦντας ἀδελφούς μας. Ἐπὶ τούτοις ὁμως, κατὰ τὴν αὐτὴν ἡμέραν, ἡ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία μας ἐπιθυμεῖ, μετὰ τὴν ἀμεροληψίαν, ἡ ὁποῖα χαρακτηρίζει τὴν θείαν ἀλήθειαν, νὰ ὑπομνήσῃ εἰς πάντας τὰς σταθερὰς ἠθικὰς βάσεις τῆς ἀγάπης, τῆς ἀλληλεγγύης και τῆς ἐπικρατήσεως τοῦ δικαίου, ἐπὶ τῶν ὁποίων και μόνον δέον νὰ ἐρείδωνται αἱ μετὰ τῶν πάντων σχέσεις, ἵνα ἐπιτυγχάνηται ἡ τόσον ἀπαραίτητος, διὰ τὸ κοινωνικὸν σύνολον, ἁρμονικὴ συνεργασία.

Ἡ ὑπὸ τῆς Ὁρθόδοξης Ἐκκλησίας διδασκομένη και καλλιεργουμένη και μέχρις αὐτοθυσίας ὀδηγοῦσα ἀλληλεγγύη ἀπέτέλεσε πάντοτε μίαν μορφήν ἱερᾶς παραδόσεως διὰ τὴν Ἑλληνικὴν κοινωνίαν. Αὐτὴ δὲ ἀκριβῶς ἡ ἀλληλεγγύη ὑπῆρξεν ἡ μεγάλη δύναμις, ἡ ὁποῖα ἔσωσε τὸ Ἑλληνικὸν Γένος κατὰ τὰς πολλαπλὰς περιπετείας του διὰ μέσου τῆς μακροαίωνος ἱστορίας του.

Ἄς ἀποτελέσῃ ἡ ἔμφωτος πλέον αὐτὴ ἀρετὴ τῆς Ἑλληνορθόδοξου ψυχῆς τοῦ ἔθνους μας τὸ βάθρον τῆς ἐπιλύσεως και ὅλων τῶν ζητημάτων, ποὺ δημιουργοῦνται εἰς τὴν σύγχρονον κοινωνικὴν του διάρθρωσιν.

Κατὰ τὴν σημερινὴν « Ἐκκλησιαστικὴν Ἡμέραν τοῦ Ἐργάτου » δὲν θὰ ἦτο ἴσως περιττὸν νὰ ὑπομνησθῆ εἰς τοὺς ἐργαζομένους τῆς σήμεραν μίαν βαθεῖα πίστις τῶν παλαιότερων χριστιανικῶν γενεῶν, τὴν ὁποῖαν λησμονεῖ ἐνίοτε ὁ ἐν μέσῳ τοῦ θορύβου τῶν συγχρόνων μηχανῶν ἐργαζόμενος ἄνθρωπος· ὅτι δηλαδή, διὰ ν' ἀποβῆ γόνιμος και ἀποδοτικὴ οἰαδήποτε ἐργασία, πρέπει νὰ ἔχῃ τὴν εὐλογίαν τοῦ Θεοῦ. « Ἐὰν μὴ Κύριος οἰκοδομήσῃ οἶκον, εἰς μάτην ἐκοπίασαν οἱ οἰκοδομοῦντες », διδάσκει ἡ Ἁγία Γραφή. « Ὀλόκληρον τὴν ζωὴν μου, ὁμολογεῖ εἰς Μοναχὸς τοῦ πέμπτου αἰῶνος, κατηγάλασσα ἐργαζόμενος, θερίζων, καταρρά

πτων, πλέκων. Καὶ ὅμως, παρὰ τὰς κοπιώδεις προσπάθειάς μου ταύτας, ἐὰν τὸ χέρι τοῦ Θεοῦ δὲν ἠδύλογει τοὺς κόπους μου, οὐδέποτε θὰ ἠδυνάμην νὰ καλύψω τὰς ἀνάγκας μου».

Ἄς εὐχηθῶμεν ὁ Κύριος νὰ εὐλογῇ πάντοτε τοὺς μόχθους καὶ τῶν Ἑλλήνων ἐργατῶν καὶ νὰ ἐμπνέῃ καὶ τοὺς ἐργάτας καὶ τοὺς ἐργοδοτάς, ὥστε τὸ τόσον κοινωφελὲς κοινὸν ἔργον των νὰ βασιλεύει πάντοτε ἐπὶ τοῦ μόνου σταθεροῦ βάθρου τῶν θείων Τον ἐντολῶν, ἐπ' ἀγαθῶ καὶ τῶν ἰδίων, ἀλλὰ καὶ τῆς Κοινωνίας καὶ τοῦ Ἔθνους».

Ἀκολούθως, ἀφοῦ οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ ἐργατικοῦ κόσμου ἐξέφρασαν τὰς εὐχαριστίας των πρὸς τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον διὰ τὴν καθιέρωσιν τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς Ἁγίας Ἐκκλησιαστικῆς Ἡμέρας τοῦ Ἐργάτου, καὶ διὰ τὴν ὀραίαν δεξίωσιν, προσεφέρθησαν ἐν ταῖς αἰθούσαις τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας ἐκλεκτὰ ἀναψυκτικά. Οὕτως ἐδόθη εἰς πάντας τοὺς παρόντας ἡ εὐκαιρία, ἵνα συνομιλήσουν μετ' ἐγκαρδιότητος καὶ ἵνα ἔλθουν εἰς προσωπικὴν ἐπαφὴν μετὰ τοῦ Μακαριωτάτου Προκαθημένου τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, ὅστις μὲ ἀπλότητα καὶ καλωσύνην περιεφέρετο εἰς τὰς αἰθούσας καὶ συνωμίλει μετὰ τῶν ἐκπροσώπων τῶν ἐργατικῶν τάξεων καὶ τῶν λοιπῶν προσκεκλημένων. Ὡσαύτως πάντες οἱ παριστάμενοι εὗρον τὴν εὐκαιρίαν νὰ ἐκφράσουν τὰ θερμὰ αὐτῶν συγχαρητήρια πρὸς τὸν ἀκαταπόνητον Γενικὸν Διευθυντὴν τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας Καθηγητὴν κ. Ἀνδρέαν Φυτράκη διὰ τὴν ὑπ' αὐτοῦ καὶ τῶν ἐκλεκτῶν ἐν τῇ Ἀποστολικῇ Διακονίᾳ συνεργατῶν του πεφωτισμένην καὶ κατὰ πάντα ἀρτίαν καὶ λαμπρὰν διοργάνωσιν οὐ μόνον τῆς Δεξιώσεως ταύτης, ἀλλὰ καὶ τοῦ καθ' ἑαυτοῦ πρώτου ἑορτασμοῦ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἡμέρας τῶν Ἐργατῶν, ὅστις τιμᾷ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος καὶ ἀποτελεῖ τὴν εὐόλιον ἀπαρχὴν τῆς ἱκανοποιήσεως τοῦ ἀπὸ μακροῦ ὑπάρχοντος ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ μας πόθου πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν ἐργατικῶν ζητημάτων ὑπὸ τὸ χριστιανικὸν φῶς καὶ συμφῶνως πρὸς τὰ ἰδεώδη τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας.

ε') Ο ΕΟΡΤΑΣΜΟΣ ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

Ἐν Πειραιεῖ ἐτελέσθη ἡ, κατὰ τὸ προαναφερθὲν ἐκκλησιαστικὸν Τυπικόν, ἱερὰ Ἀκολουθία ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τῶν Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἑλένης, χοροστατοῦντος τοῦ Θεοφιλ. Βοηθοῦ Ἐπισκόπου Θαυμακοῦ κ. Χρυσοστόμου. Ἐκεῖ δὲ συνεκεντρώθησαν αἱ ἀντιπροσωπεῖαι τῶν ἐν Πειραιεῖ ἑδρευουσῶν Ἐργατικῶν Ὁργανώσεων μετὰ τῶν λαβάρων αὐτῶν.

Ὁ Θεοφιλ. Ἐπίσκοπος ὁμιλήσας, ἐξῆρε τὴν ἔναντι τῆς ἐργασίας στάσιν τοῦ Χριστιανισμοῦ καὶ τῆς Ἐκκλησίας.

Εἶτα, ὁ Πρόεδρος τοῦ Ἐργατικοῦ Κέντρου Πειραιῶς κ. Κασιμάτης διεδήλωσε τὴν προσήλωσιν τῶν Ἑλλήνων Ἐργατῶν εἰς τὰς πατροπαραδότους χριστιανικὰς ἀρχὰς καὶ τὴν εὐγνωμοσύνην αὐτῶν διὰ τὴν

καθιέρωσιν τοῦ εἰδικοῦ τούτου χάριν αὐτῶν ἑορτασμοῦ, εἰπὼν τὰ ἑξῆς:

Σεβασμιώτατε, Κυρίες, Κύριοι,

Βασικὴν ἀρετὴν τοῦ Ἑλλήνος Ἐργάτου ἀποτελεῖ ἡ πίστις πρὸς τὴν θρησκείαν τῶν πατέρων του. Οἱ πνεύσαντες, μετὰ τὸν πόλεμον, ὀλιστικοὶ ἄνεμοι δὲν κατάρθωσαν νὰ τὸν ἀπομακρύνουν ἀπὸ τὴν πίστιν αὐτὴν, παρὰ τὰς ὑπονομεύσεις τῶν ἐχθρῶν καὶ τῶν πολεμίων τοῦ Ἑλληνοχριστιανικοῦ πολιτισμοῦ.

Καὶ αὐτὸς εἶναι ὁ λόγος, διὰ τὸν ὁποῖον μὲ ἰδιαιτέραν συγκίνησιν, ἀλλὰ καὶ μὲ βαθύτατα αἰσθήματα εὐγνωμοσύνης ἐπληροφορήθη τὴν καθιέρωσιν τῆς Ἡμέρας τοῦ Ἐργάτου, ὑπὸ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν.

Ἡ πίστις πρὸς τὸν Θεὸν καὶ ἡ πίστις πρὸς τὴν πατριδα ἀπέτελεσαν τὰς δύο ἀκενώτους πηγὰς, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἤντησε τὴν δύναμιν καὶ τὸν ἡρωϊσμόν ἡ Ἐργατικὴ Τάξις τῆς Ἑλλάδος, διὰ νὰ καταπλήξῃ καὶ ἐν εἰρήνῃ καὶ ἐν πολέμῳ, ἐχθροὺς καὶ φίλους, μὲ τὰ ἀπάνταστα κατορθώματά της.

Ὅταν τὸ Ἔθνος ἐκινδύνευεν, ὁ ἐργάτης εὐρέθη εἰς τὴν ἐμπροσθοφυλακὴν τῆς σωτηρίας του καὶ ὅταν ὁ ἐχθρὸς συνετρίβη εἰς τὰ ὑπὲρα τῆς Ἀλβανίας καὶ ἐδοκίμασε τὴν δύναμιν τῆς Ἑλληνικῆς ψυχῆς εἰς τὰ Μακεδονικὰ ὄχθρα καὶ ἀργότερον εἰς τὸν Γράμμον καὶ τὸ Βίτσι, ὁ ἐργάτης ἐρρίφθη, μὲ τὴν ἰδίαν δομῆν τῆς ἀφάστου φιλοπατρίας του, εἰς τὴν εἰρηνικὴν μάχην τῆς ἀνοικοδομήσεως τῶν ἑρειπίων, τὰ ὁποῖα ἀλογίστως ἐσκόρπισεν ὁ ἐσωτερικὸς ἐχθρὸς.

Ἡ Ἐργατικὴ Τάξις γνωρίζει καλῶς, ὅτι ἡ τύχη της εἶναι ἀρομήτως συνυφασμένη μὲ τὴν τύχην τῆς Ἑλληνικῆς Πατρίδος. Καὶ πιστεύει ἀκραδάντως, ὅτι ὅταν ἀγωνίζεται διὰ τὴν Ἑλλάδα, ἀγωνίζεται διὰ τὸν ἴδιον τὸν ἑαυτὸν της.

Δὲν λησμονεῖ ποτὲ ὁ ἐργάτης τὸ ἀποστολικὸν παρᾶγγελμα:

«Εἰ τις οὐ θέλει ἐργάζεσθαι, μηδὲ ἐσθιέτω», ὅτι, ἐκεῖνος, ποὺ δὲν δουλεύει, δὲν πρέπει καὶ νὰ τρώγῃ. Πολὸ φοβούμεθα ὅμως ὅτι ἡ τάξις τῶν ἐργοδοτῶν δὲν ἔχει ἀκόμη συλλάβει τὸ βαθύτερον νόημα ἐνὸς ἄλλου ἱεροῦ παραγγέλματος, ἀναφερομένου εἰς τὸν κόκλον τῶν ἰδικῶν της καθηκόντων καὶ τῶν ἰδικῶν της ὑποχρεώσεων: «Ὁ ἐν τῷ ναῷ ἐργαζόμενος, ἐν τῷ ναῷ ἐσθιέτω». «Ὅποιος δουλεύει στὸν ναό, πρέπει νὰ ζῆ ἀπὸ τὸν ναό»

Ναοὶ δημιουργίας ἀληθινοὶ εἶναι καὶ οἱ ἀπέραντοι χῶροι τῆς ὁμαδικῆς ἐργασίας. Εἰς τὸ ἐργοστάσιον, εἰς τὴν ὑπαιθρον καὶ ἐπάνω εἰς τὰ κύματα ἡ δόξα τοῦ Κυρίου τελειοργεῖται. Καὶ κατὰ συνέπειαν, οὐδεὶς δικαιοῦται νὰ ἀρνηθῇ τὴν ἀνταπόδοσιν εἰς τὸν ἐργάτην.

Ὅταν αὐτὰ τὰ δύο παραγγέλματα συντονισθοῦν, ὑπὸ τὴν πνοὴν καὶ τὰς εὐχὰς τῆς Ἐκκλησίας, βεβαιωτάτη θὰ προβάλλῃ ἡ ἀνατολὴ λαμπροτέρων ἡμερῶν καὶ διὰ τοὺς ἐργαζομένους, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ Ἔθνος, τοῦ ὁποίου αὐτοὶ ἀποτελοῦν τὴν σπονδυλικὴν στήλην.

Σ' ΕΤΕΡΑΙ ΕΚΔΗΛΩΣΕΙΣ

Ἀξία ἰδιαιτέρας μνείας εἶναι ἡ συγκίνησις, μεθ' ἧς ἐπληροφορήθησαν τὰ κατὰ τὴν καθιέρωσιν

Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΤΟΥ ΙΟΥΣΤΙΝΟΥ ΚΑΙ ΤΩΝ ΣΤΩΪΚΩΝ ΠΕΡΙ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣΕΩΣ

Α'

Μεταξύ πολλῶν ἄλλων θεμάτων, μέ τὰ ὁποῖα ὁ Ἰουστίνος, ὁ φιλόσοφος καὶ μάρτυς, ἀσχολεῖται εἰς τὰ ἔργα του εἶναι καὶ τὸ ζήτημα τῆς ἐλευθερίας τῆς βουλήσεως, περὶ τῆς ὁποίας γράφει εἰς τὴν Α' καὶ Β' ἀπολογία του. Καὶ εἰς μὲν τὴν πρώτην ἢ ἰδίᾳ ἢ φύσει ἐνὸς τῶν ἐξεταζομένων ὑπ' αὐτοῦ ζητημάτων, περὶ τῶν προφητειῶν, ἀναγκάζει αὐτὸν ν' ἀσχοληθῆ περὶ τὸ πρόβλημα τοῦτο, εἰς δὲ τὴν δευτέραν παρενθέτει τὸ ζήτημα ἀντιρρητικῶς κατὰ τῶν Στωϊκῶν, πράττων τοῦτο περιστάτικῶς καὶ κατὰ τρόπον ἀσύνδετον πρὸς τὴν συνάφειαν. Ἐπειδὴ ὁ Ἰουστίνος θίγει τὸ ζήτημα τῆς ἐλευθερίας τῆς βουλήσεως ἀντιρρητικῶς κατὰ τῶν Στωϊκῶν, ἀσχολούμενοι περὶ αὐτοῦ θὰ ἐκθέσωμεν καὶ τὰς ἀντιλήψεις αὐτῶν κρίνοντες συγχρόνως καὶ τὴν θέσιν τοῦ Ἰουστίνου.

Α') Ἡ ἀντίληψις τοῦ Ἰουστίνου περὶ ἐλευθερίας τῆς βουλήσεως.

Ὁ Ἰουστίνος σέβεται βαθύτατα τοὺς προφήτας, θεωρεῖ αὐτοὺς ἀρχαιοτέρους πάντων τῶν νομιζομένων φιλοσόφων, μακαρίους, δικαίους καὶ θεοφιλεῖς, ὁμιλήσαντας κατὰ τὰς ὑπαγορεύσεις τοῦ θείου πνεύματος καὶ θεοπίσαντας τὰ μέλλοντα πολὺν χρόνον πρὶν ἢ ταῦτα συμβοῦν¹. Ὅσα προεκήρυξαν οἱ προφῆται, συνετελέσθησαν κατὰ τοὺς μεταγενεστέρους χρόνους.

1. Διάλ. Τρύφ. 7, 1.

τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἡμέρας τοῦ Ἐργάτου» οἱ ἡγέται τοῦ ἐργατικοῦ κόσμου τῆς χώρας καὶ ἡ προθυμία, μεθ' ἧς τὸσόν οὔτοι ἕσον καὶ οἱ ἐκπρόσωποι τῶν ἐπὶ μέρος ἐργατικῶν ὀργανώσεων ἀπεδέχθησαν νὰ συμβάλωσιν εἰς τὴν ἐπιτυχή διεξαγωγὴν τοῦ ἑορτασμοῦ. Καὶ συνέβαλον πράγματι σπουδαίως εἰς αὐτήν. Ἀξιοσημείωτος, ἐπίσης, ἐν προκειμένῳ εἶναι ἡ ὅλη συμπράστασις τοῦ ἀρμοδίου Ὑπουργοῦ, τοῦ Γεν. Γραμματέως τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ τῶν λοιπῶν ἀνωτέρων στελεχῶν αὐτοῦ καὶ τὸ πνεῦμα πλήρους κατανοήσεως καὶ συνεργασίας, ὅπερ ἐπεκράτησε καθ' ὅλην τὴν διεξαγωγὴν τῆς σχετικῆς προπαρασκευαστικῆς ἐργασίας.

ὑπὸ τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας ἐξεδόθη εἰδικὸν φυλλάδιον ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἡ Ἐκκλησία πρὸς τοὺς Ἐργάτας», ὅπερ διενεμήθη κατὰ ἐκατοντάδας χιλιάδων μεταξὺ τοῦ ἐργατικοῦ κόσμου, μερίμνη τῶν κατὰ τόπους Ἱερῶν Μητροπόλεων καὶ τῶν Ἐργατικῶν Κέντρων.

Ἀνάλογοι πρὸς τὰς, ὡς ἀνωτέρω, ἐκτιθεμένας ἐκδηλώσεις ἐπὶ τῶν, περὶ οὗ πρόκειται, ἑορτασμῶν — ὅστις προσέλαβε πανελλήνιον χαρακτῆρα — ἐσημειώθησαν καὶ εἰς τὰς Ἐπαρχίας, τῇ πρωτοβουλίᾳ τῶν κατὰ τόπους Σεβ. Ἱεραρχῶν καὶ τῇ συμπράξει τῶν ὑπὸ τὴν προεδρίαν αὐτῶν Τοπικῶν Παραρτημάτων τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας.

Ἰνα ἀποδείξη ὁ Ἰουστίνος τὸν ἰσχυρισμὸν του τοῦτον, ἀναφέρει λεπτομερῶς τὰς προφητείας τῆς Π. Διαθήκης καὶ προσπαθεῖ νὰ ἐφαρμόσῃ ταύτας εἰς τὸ πρόσωπον καὶ τὴν ζωὴν τοῦ Χριστοῦ. Ἀφοῦ ὁ Ἰουστίνος ἀνέπτυξε τὴν θέσιν του ταύτην, προβάλλει μίαν πιθανὴν ἀντίρρησην, τὴν ὁποίαν καὶ ἐπιχειρεῖ νὰ ἀποσαφηνίσῃ, ὅτι δηλ. τὸ προφητικὸν πνεῦμα ἀναφέρει ὡς ἤδη γενόμενα καὶ συντελεσμένα ὅσα πρόκειται νὰ συμβοῦν εἰς τὸ μέλλον².

Εἰς τὴν ἔνστασιν ταύτην ἀπαντᾷ λέγων, ὅτι τὸ προφητικὸν πνεῦμα προλέγει ὡς ἤδη γενόμενα «τὰ πάντως ἐγνωσμένα γενησόμενα»³. Οὕτως ὁ Δαβίδ, ζήσας χίλια πεντακόσια (!) ἔτη πρὸ Χριστοῦ, προεφήτευσεν ὅτι ὁ Χριστὸς θὰ ἐνανθρωπήσῃ καὶ θὰ σταυρωθῇ· τοῦτο ἐπραγματοποιήθη καὶ ὀρθῶς ἐφαρμόζεται ἡ προφητεία εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Χριστοῦ, διότι οὐδεὶς ἐκ τῶν πρὸ Χριστοῦ ἢ μετὰ Χριστὸν σταυρωθέντων παρέσχεν εὐφροσύνην εἰς τοὺς ἀνθρώπους.

Ἄλλὰ ἐὰν τὰ μέλλοντα νὰ συμβοῦν εἶναι ἤδη προεγνωσμένα, προκύπτει νέα ἐρώτησις κατὰ τὸν Ἰουστίνον, εἰς τὴν ὁποίαν ἔρχεται ὁμοίως νὰ δώσῃ ἀπάντησιν. Μήπως, ἐπειδὴ τὰ μέλλοντα νὰ συμβοῦν γίνονται « καθ' εἰμαρμένην ἀνάγκην » ὡς ἤδη προεγνωσμένα ;⁴ Τὸ πρόβλημα, τὸ ὁποῖον τίθεται, εἶναι ἂν οἱ ἀνθρώποι ἔπραξαν κατ' ἀνάγκην τὰ ὅσα ἔπραξαν, ἐπειδὴ ταῦτα οὕτω ἤδη εἶχον προγνωσθῆ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ καὶ προφητεῖσθ ὑπὸ τῶν προφητῶν. Τοῦτο τὸ πρόβλημα προσπαθεῖ ὁ Ἰουστίνος νὰ λύσῃ καὶ ἐντεῦθεν ἀσχολεῖται μέ τὸ ζήτημα τῆς ἐλευθερίας τῆς βουλήσεως.

Ἐν πρώτοις παρατηρεῖ, ὅτι ἐδιδάχθη παρὰ τῶν προφητῶν καὶ δέχεται ὡς ἀληθές, ὅτι αἱ τιμωρίαι καὶ αἱ ἀμοιβαὶ ἀποδίδονται κατὰ τὴν ἀξίαν τῶν πράξεων ἐκάστου, διότι ἐὰν δὲν συνέβαινε τοῦτο, ἀλλ' ἐγίνοντο πάντα « καθ' εἰμαρμένην », « οὔτε τὸ ἐφ' ἡμῖν ἐστὶν ὅλως », δηλ. οὐδὲν θὰ ἐξηρτάτο παρ' ἡμῶν. Ἐὰν « εἴμαρται », ἦτο δηλ. κανεὶς προωρισμένος νὰ εἶναι ἀγαθὸς ἢ « φαῦλος », οὔτε ὁ ἀγαθὸς θὰ ἦτο ἀποδεκτὸς παρὰ τοῦ Θεοῦ, οὔτε ὁ « φαῦλος » ἀξιοκατάκριτος, ἀλλὰ καὶ ὁλόκληρον τὸ ἀνθρώπινον γένος θὰ ἦτο ἀναίτιον τῶν πραττομένων, ἐὰν οἱ ἀνθρώποι δὲν εἶχον τὴν δύναμιν ἐξ ἐλευθέρας προαιρέσεως ν' ἀποφεύγουν τὰ « αἰσχρὰ » καὶ νὰ προτιμοῦν τὰ ἀγαθὰ ἔργα. Οὕτω ἐπιθυμεῖ ν' ἀποδείξη ὅτι ὁ ἀνθρώπος « ἐλευθέρῳ προαιρέσει καὶ κατορθοῖ καὶ σφάλλεται ». Τοῦτο ἀποδεικνύει λέγων ὅτι ὁ αὐτὸς ἀνθρώπος πράττει πολλάκις τὰ ἐναντία, ἐὰν ὁμοῦς ἦτο προωρισμένος (εἴμαρτο) νὰ εἶναι « φαῦλος » ἢ « σπουδαῖος », δὲν θὰ ἦδύνατο νὰ πράττῃ τὰ ἐναντία οὐδὲ νὰ μεταβάλλεται πολλάκις· ἀλλὰ οὔτε καὶ θὰ ὑπῆρχον μεταξὺ τῶν ἀνθρώπων ἄλλοι « σπουδαῖοι » καὶ ἄλλοι « φαῦλοι », διότι ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἔπρεπε νὰ δεχθῶμεν ὅτι ἡ εἰμαρμένη

2. Α' Ἀπολ. 42, 1.

3. Αὐτόθι.

4. Α' Ἀπολ. 43, 1.

είναι αίτια τῆς ὑπάρξεως τῶν « φαύλων » ἀνθρώπων καὶ αὐτὴ ἀναγκάζει τοὺς ἀνθρώπους νὰ πράττουν ἀντίθετα πρὸς τὴν θέλησίν των. Περαιτέρω στηρίζει τὴν γνώμην του ὁ 'Ιουστίνος λέγων, ὅτι ὁ Θεὸς δὲν ἐπλάσε τὸν ἄνθρωπον ὅπως τὰ ζῶα καὶ τὰ δένδρα, τὰ ὁποῖα οὐδὲν δύνανται νὰ πράξουν ἐκ προαιρέσεως· οὐδὲ θὰ ἦτο ὁ ἄνθρωπος ἀξίος ἀμοιβῆς ἢ ἐπαίνου, ἐὰν δὲν ἐξέλεγε τὸ ἀγαθὸν ἐξ ἑαυτοῦ, ἀλλ' ἦτο οὕτω πλασμένος νὰ πράττῃ τὸ καλὸν μόνον. Οὔτε πάλιν ἐὰν ἦτο κακός, θὰ ἐτιμωρεῖτο δικαίως, ἀφοῦ δὲν θὰ ἦτο κακὸς ἀφ' ἑαυτοῦ, ἀλλὰ δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ πράξῃ ἄλλως, παρὰ ὅπως ἐπλάσθη.

Ὁ 'Ιουστίνος δέχεται τὴν εἰμαρμένην μόνον ὑπὸ τὴν ἐννοίαν ὅτι οἱ ἐκλέγοντες ἐλευθέρως τὸ ἀγαθὸν προώρισται νὰ ἀνταμειφθοῦν, οἱ δὲ ἀκολουθοῦντες τὸ κακὸν θ' ἀπολαύσουν τὰ ἀρμόζοντα ἐπίχειρα.

Διὰ νὰ στηρίξῃ τὴν θέσιν του ταύτην περὶ ἐλευθερίας τῆς βουλήσεως φέρει ἐπιχειρήματα ἐκ τῆς Π. Διαθήκης. Τὸ πρῶτον λαμβάνει ἐκ τοῦ Δευτερονομίου⁵, ὅπου λέγεται ὑπὸ τοῦ Θεοῦ διὰ τοῦ Μωϋσέως εἰς τοὺς 'Ισραηλίτας ὅτι ἔθεσεν ἐνώπιον αὐτῶν τὴν ζωὴν καὶ τὸν θάνατον, τὸ ἀγαθὸν καὶ τὸ κακόν· ἐὰν ἀκολουθήσουν τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ, θὰ ζήσουν καὶ θὰ εὐτυχήσουν· ἐὰν ὁμως ἀκολουθήσουν καὶ λατρεύσουν τοὺς θεοὺς τῶν εἰδωλολατρῶν, θὰ καταστραφθοῦν καὶ δὲν θὰ ζήσουν πολλὰ ἔτη ἐπὶ τῆς γῆς. Τὸ δεύτερον εἶναι ἐκ τοῦ προφήτου 'Ησαΐου, ὅπου ὁ Θεὸς πάλιν διὰ τοῦ προφήτου καλεῖ τοὺς 'Ισραηλίτας ν' ἀποβάλλουν ἀπὸ τὰς ψυχὰς των τὰς κακίας, νὰ πράξουν τὸ ἀγαθὸν δι' ἔργων φιλανθρωπίας καὶ δικαιοσύνης, ἵνα ἀπαλλάξῃ αὐτοὺς ἀπὸ τὰς ἀμαρτίας των. Ἐὰν θέλητε νὰ μὲ ὑπακούσητε, προσθέτει, θ' ἀπολαύσητε τὰ ἀγαθὰ τῆς γῆς, ἐὰν δὲ δὲν μὲ εἰσακούσητε, θὰ σὰς καταφάγῃ ἡ μάχαιρα⁶. Ἡ μάχαιρα αὕτη, κατὰ τὸν 'Ιουστίνον, εἶναι τὸ πῦρ τοῦ Θεοῦ, τοῦ ὁποῖου γίνονται βορὰ οἱ προτιμῶντες νὰ πράττουν φαῦλα.

Ὡς συμπέρασμα τῶν σκέψεων του τούτων ὁ 'Ιουστίνος συνάγει ὅτι ὅσα μέλλοντα προφητεύθησαν καὶ ἐπραγματοποιήθησαν, δὲν ἐπράχθησαν « διὰ τὸ εἰμαρμένην ἀνάγκη πράττεσθαι », ἀλλ' ὁ Θεὸς ὡς προγνώστης πάντων τῶν μελλόντων νὰ ἐκτελεσθοῦν ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων, ἀναλόγως πρὸς τὴν ἀξίαν τῶν πράξεων ἐκάστου. ἀνταμείβει ἢ τιμωρεῖ καὶ τοῦτο προλέγει καὶ διὰ τοῦ προφητικοῦ πνεύματος.

Εἰς τὴν δευτέραν ἀπολογίαν ἀναπτύσσει πάλιν ὁ 'Ιουστίνος τὸ θέμα περὶ τῆς ἐλευθερίας τῆς βουλήσεως, ἀλλ' ἐνταῦθα ἀντιρρητικῶς κατὰ τῆς γνώμης τῶν Στωϊκῶν περὶ εἰμαρμένης.

Ὁ ἡμέτερος συγγραφεὺς ἦλθεν εἰς ἐπαφήν μετὰ τῶν Στωϊκῶν κατὰ τὸν χρόνον τῆς περιπλανήσεώς του εἰς διδασκάλους διαφόρων φιλοσοφικῶν συστημάτων πρὸ τῆς μεταστροφῆς του εἰς τὸν Χριστιανισμόν. Ἐπιθυμῶν ὁ 'Ιουστίνος ν' ἀφιερωθῇ εἰς τὴν σπουδὴν τῆς φιλοσοφίας, κατ' ἀρχὰς ἐφοίτησεν εἰς τὴν σχολὴν στωϊκοῦ φιλοσόφου, ὅπου καὶ παρέμεινεν « ἵκανὸν χρό-

νον»⁷. Ἦθελε ν' ἀκούσῃ παρὰ τοῦ στωϊκοῦ διδασκάλου του περὶ τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' ἐκεῖνος, ὡς ἀναφέρει, οὐδὲν ἐγνώριζε περὶ τοῦ Θεοῦ οὔτε καὶ ἐνόμιζε τὴν γνώσιν ταύτην ἀπαραίτητον, διὰ τοῦτο καὶ ὁ 'Ιουστίνος «ἀπηλλάγη», τούτου καὶ ἐξηκολούθησε τὴν περιπλάνησίν του εἰς σχολὰς ἄλλων φιλοσόφων. Τὶ ἀκριβῶς ἐδιδάχθη παρὰ τοῦ στωϊκοῦ διδασκάλου του κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ «ἵκανοῦ χρόνου» κατὰ τὸν ὁποῖον παρέμεινε πλησίον του, δὲν ἀναφέρει.

Καὶ εἰς ἄλλα σημεία τῶν ἔργων του ὁ 'Ιουστίνος ἀναφέρει τοὺς στωϊκοὺς ἀντιλέγων πρὸς αὐτοὺς, ἐνταῦθα δὲ εἰς τὸ προαναφερθὲν χωρίον, ὁμιλῶν περὶ τῆς καταλύσεως καὶ ἐκπυρώσεως τοῦ κόσμου κατὰ τὴν χριστιανικὴν ἀντίληψιν, ἀντιπαράθεται ταύτην πρὸς τὴν ἀντίληψιν τῶν στωϊκῶν συμφώνως πρὸς τὴν ὁποίαν, κατ' αὐτόν, ἡ «ἐκπύρωσις» θὰ γίνῃ «κατὰ τὸν εἰς ἄλληλα πάντων μεταβολῆς λόγον», πρᾶγμα, τὸ ὁποῖον, κατὰ τὴν γνώμην του, φαίνεται «ἀίσιχιστον»⁸.

Ἀφοῦ κατ' αὐτόν τὸν τρόπον ἀντέκρουσε τὴν γνώμην τῶν στωϊκῶν περὶ «ἐκπυρώσεως» τοῦ κόσμου, ἐνθυμεῖται καὶ ἄλλην διάφορον γνώμην αὐτῶν καὶ ἐπιχειρεῖ καὶ ταύτης τὴν κατάρριψιν. Αὕτη εἰσάγεται ἀντιρρητικῶς διὰ τῶν «οὐδὲ καθ' εἰμαρμένην πράττειν τοὺς ἀνθρώπους, ἢ πάσχειν τὰ γενόμενα, ἀλλὰ κατὰ τὴν προαίρεσιν ἕκαστον κατορθοῦν ἢ ἀμαρτάνειν»⁹. Ὡς πρὸς τὴν γνώμην τῶν στωϊκῶν περὶ τῶν παθημάτων τῶν ἀγαθῶν ἀνθρώπων καὶ τῆς εὐτυχίας τῶν κακῶν, ἡ λύσις δίδεται διὰ τῆς εἰσαγωγῆς νέου στοιχείου εἰς τὴν συζήτησιν, δηλ. τοῦ Σατανᾶ. Οἱ «σπουδαῖοι» ἄνθρωποι, ὡς ὁ Σωκράτης καὶ οἱ ὅμοιοι πρὸς αὐτόν, ἐδιδάχθησαν καὶ ἐφυλακίσθησαν διὰ τῆς ἐνεργείας τῶν φαύλων δαιμόνων, ἐπίσης δὲ διὰ ταύτης ὁ Σαρδανάπαλος, ὁ Ἐπίκουρος καὶ οἱ ὅμοιοι πρὸς αὐτοὺς, ζῶντες ἐν δόξῃ καὶ ἀφθονίᾳ, ἐφάνησαν εὐδαιμονοῦντες. Ταῦτα δὲν ἀντελήφθησαν οἱ Στωϊκοὶ καὶ διὰ τοῦτο εἶπον ὅτι γίνονται «πάντα καθ' εἰμαρμένην ἀνάγκην»¹⁰.

Κατὰ τῆς γνώμης περὶ εἰμαρμένης προσάγεται ὁ ἰσχυρισμὸς ὑπὸ τοῦ 'Ιουστίνου ὅτι ὁ Θεὸς ἐπλάσεν ἀπ' ἀρχῆς τὸ γένος τῶν ἀγγέλων καὶ τῶν ἀνθρώπων «αὐτεξούσιον», τοῦτο δὲ δεικνύει καὶ ἡ φύσις παντὸς γεννητοῦ, ἢ ὁποῖα εἶνε δεκτικὴ τῆς κακίας καὶ τῆς ἀρετῆς, δύναται δηλ. κάθε ἄνθρωπος νὰ ἀποβῇ ἀγαθὸς ἢ κακός. Κατὰ συνέπειαν οἱ κακοὶ ἄνθρωποι θὰ τιμωρηθοῦν διὰ τὰ πλημμελήματα αὐτῶν διὰ τοῦ αἰωνίου πυρός, οὔτε καὶ θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ἐπαυθῶν δι' οὐδὲν ἀγαθὸν ἔργον, εἰς περίπτωσιν κατὰ τὴν ὁποίαν δὲν θὰ ἠδύνατο νὰ τρέπωνται εἴτε πρὸς τὸ ἀγαθὸν εἴτε πρὸς τὸ κακὸν κατὰ τὴν θέλησίν των.

Ἐτερον ἐπιχείρημα προσάγεται ἐκ τῆς πράξεως τῶν νομοθετῶν καὶ τῶν διδασκαλιῶν τῶν φιλοσόφων, ὅσων ἠκολούθησαν τὸν ὀρθὸν λόγον καὶ ὑπηγόρευσαν ἄλλα μὲν νὰ πράττουν οἱ ἄνθρωποι, ἄλλα δὲ νὰ ἀποφεύγουν. Καὶ οἱ ἴδιοι οἱ στωϊκοὶ φιλόσοφοι παραδέχονται τὰ αὐτὰ πρὸς τὴν ἠθικὴν διδασκαλίαν των, εἰς ὅσα ὁμως ἀναφέρονται εἰς τὰς ἀρχὰς καὶ τὰ ἀσώματα

7. Διάλ. Τρύφ. 2, 3.

8. Β' Ἀπολ. 7, 3.

9. Αὐτόθι.

10. Αὐτόθι 7, 4.

5. Δευτερ. Α, 15, 19.

6. Ἡσ. Α. 16-20.

σφάλλονται. Διότι, εάν ισχυρισθούν ότι τὰ γινόμενα εἰς τὸν κόσμον τελοῦνται καθ' εἰμαρμένην διὰ τοὺς ἀνθρώπους ἢ ὅτι ὁ Θεὸς οὐδὲν ἄλλο εἶνε παρά τὰ τρεπόμενα καὶ ἀλλοιούμενα καὶ ἀναλυόμενα πάντοτε εἰς τὰ αὐτά, ἀποδεικνύονται κατανοοῦντες μόνον τὰ φθαρτὰ καὶ νομίζοντες ὅτι ὁ θεὸς καὶ διὰ τῶν μερῶν καὶ διὰ τοῦ ὅλου συμφύρεται εἰς πᾶσαν κακίαν ἢ τέλος ὅτι κακία καὶ ἀρετὴ οὐδεμίαν σημασίαν ἔχουν, πράγμα τὸ ὁποῖον ὅμως εἶναι ἀντίθετον πρὸς πᾶσαν σῶφροναν ἔννοιαν καὶ νοῦν καὶ πάντα λόγον.

Β') 'Η περι εἰμαρμένης καὶ βουλήσεως διδασκαλία τῶν Στωϊκῶν.

Ὡς εἶδομεν ἀνωτέρω, ὁ 'Ιουστίνος καὶ εἰς τὰς δύο περιπτώσεις, ὅπου ὁμιλεῖ περὶ ἐλευθερίας τῆς βουλήσεως, ἀντιπαραθέτει τὴν Χριστιανικὴν διδασκαλίαν πρὸς τὴν διδασκαλίαν τῶν Στωϊκῶν περὶ εἰμαρμένης. Διὰ τοῦτο πρὶν προβῶμεν εἰς σύγκρισιν καὶ κρίσιν, καλὸν θεωροῦμεν ν' ἀναπτύξωμεν τὴν ἀντίληψιν τῶν Στωϊκῶν περὶ εἰμαρμένης.

Κατὰ τὴν κοσμολογίαν τῶν Στωϊκῶν ὁ Θεὸς ἐκλαμβάνεται ὡς λόγος καὶ πνεῦμα καὶ ὕλη καὶ οὕτω τὸ παθητικὸν καὶ σωματικὸν στοιχεῖον μετὰ τοῦ πνευματικοῦ εἶναι ἀχώριστα καὶ ἀναμειγμένα. Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τὰ μέλη τοῦ κόσμου συνδέονται μεταξὺ τῶν διὰ «συμπαθείας» καὶ ἐπιδροῦν ἐπ' ἄλληλα, ἐκ τούτου δὲ προέρχεται καὶ ἡ πίστις τῶν Στωϊκῶν εἰς τὴν ἀστρολογίαν καὶ τὴν μαντικὴν.¹¹ Ἡ πρόνοια καὶ ὁ παγκόσμιος λόγος καθορίζουν τὰ πάντα καὶ ἐπειδὴ ὁ ἀνθρώπος δύναται νὰ κατανοήσῃ τὸν παγκόσμιον λόγον, δύναται νὰ προμαντεύσῃ τὰ συμβαίνοντα εἰς τὸν κόσμον. Ὁ κόσμος διοικεῖται ὑπὸ τοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος εἶναι ὁ ἴδιος πρὸς τὸν λόγον, τὸν Δία καὶ τὴν εἰμαρμένην. Οὕτως ἡ εἰμαρμένη θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ὀρισθῇ ὡς ἡ ἀπαράβατος νομοτελής τάξις, ἡ ὁποία προέρχεται ἀπὸ τοῦ λόγου καὶ πρὸς τὴν ὁποῖαν συμμορφοῦται ἡ πορεία τοῦ σύμπαντος. Συμφώνως πρὸς τὸν καθολικὸν τοῦτον λόγον συνέβησαν τὰ παρελθόντα γεγονότα, συμβαίνουν τὰ παρόντα καὶ θὰ συμβαίνουν τὰ μέλλοντα.¹² Κατὰ ταῦτα ἡ εἰμαρμένη συνίσταται ἐξ αἰτιῶν ἀλληλοεξαρτωμένων καὶ ὑποτεταγμένων εἰς ὀρισμένην τάξιν καὶ διὰ τοῦτο οὐδὲν ἀκαθόριστον ὑπάρχει εἰς τὸν κόσμον καὶ τὰ τελούμενα εἰς αὐτὸν τελοῦνται κατὰ τάξιν προκαθορισμένην.

Ἐκ τῶν δύο ὄψεων, τὰς ὁποίας δύναται νὰ ἔχη ἡ εἰμαρμένη, τὴν ἀγαθοποιὸν καὶ τὴν ἀτεγκτον, ἐξαίρεται ὑπὸ τῶν Στωϊκῶν ἡ ἀγαθοποιὸς καὶ ἐκφράζεται ὡς πρόνοια πλήρης ἀγαθότητος· εἶναι ὁ καθολικὸς λόγος, ὁ νοῦς, ἡ βούλησις τοῦ Διός, ἡ ὁποία κυβερνεῖ ὄχι μόνον τὰ ἀτυχήματα τῆς ζωῆς, ἀλλὰ καὶ τὰ θεωρούμενα ὡς σύμφωνα πρὸς τὴν φύσιν. Πάντα ὅσα τελοῦνται εἰς τὸν κόσμον γίνονται ὑπὸ τὴν καθοδήγησιν

τῆς προνοίας καὶ τὸν ἀναγκασμὸν τῆς εἰμαρμένης.

Ἡ διδασκαλία αὕτη περὶ εἰμαρμένης ἔθεσεν εὐθύς ἐξ ἀρχῆς τὸ πρόβλημα τῆς ἐλευθερίας τῆς βουλήσεως τοῦ ἀνθρώπου, διότι ὑπέθεσαν ὅτι ἡ ἀντίληψις αὕτη αἶρει τὴν ἐλευθερίαν, ἀφοῦ καὶ αἱ πράξεις τῶν ἀνθρώπων καθορίζονται ὑπὸ τῆς εἰμαρμένης. Πῶς λοιπὸν δύναται ἡ ἐλευθερία πράξις νὰ εἶναι συγχρόνως προκαθορισμένη ὑπὸ τῆς εἰμαρμένης; Ἐπειδὴ ἡ στωϊκὴ φιλοσοφία ἐξαίρει τὸν ἠθικὸν βίον τῶν ἀνθρώπων, διὰ τοῦτο προσεπάθησε νὰ συμβιβάσῃ τὰς δύο ἀπόψεις, δηλ. τοῦ καταναγκασμοῦ τῆς εἰμαρμένης ἀφ' ἑνὸς καὶ τῆς ἐλευθερίας τῆς βουλήσεως ἀφ' ἑτέρου.

Οὕτω εἶπον ὅτι ἡ ἀνθρωπίνη ψυχὴ εἶναι ἀπόσπασμα τοῦ θεοῦ λόγου, ὁ ὁποῖος κυβερνεῖ τὸ σύμπαν καὶ κατὰ συνέπειαν καὶ ἡ ψυχὴ εἶναι ἐλευθερὰ εἰς τὰς ἐνεργείας τῆς ἐνεργοῦσα ἢ ψυχὴ συμφώνως πρὸς τὸν λόγον καὶ τὴν φύσιν, πράττει ἐλευθέρως. Ἡ ἐλευθερία λοιπὸν ταυτίζεται μὲ τὴν θεῖαν βούλησιν, τὴν ὁποῖαν ἀκολουθεῖ ὁ ἀνθρώπος.

Περαιτέρω διευκρινίζεται, ὅτι ἡ εἰμαρμένη προκαθορίζει ὑπὸ ποίους ὄρους εἶναι δυνατόν νὰ συμβοῦν τὰ γεγονότα· οἱ ὄροι οὗτοι καὶ αἱ ἀλληλεξαρτώμεναι δυνατότητες ὀνομάζονται «συνειμαρμένα». Ὑπάρχουν ἄπειροι δυνατότητες, ἐκ τῶν ὁποίων πραγματοποιοῦνται μόνον ὅσα συμφωνοῦν πρὸς τὴν εἰμαρμένην. Αἱ δυνατότητες αὗται προσδίδουν σημασίαν καὶ εἰς τὴν ἀτομικὴν ἐνέργειαν τοῦ ἀνθρώπου, διότι ὑπὸ τῆς εἰμαρμένης προϋπελογίσθη καὶ ἡ βούλησις αὐτοῦ. Ἡ προσεχῆς αἰτία τῶν πράξεων ἐξαρτᾶται ἐκ τῆς βουλήσεως τοῦ ἀνθρώπου, ἡ δὲ ἀπωτέρα ἐκ τῆς εἰμαρμένης. Κατὰ τὴν ἐκτέλεσιν λοιπὸν μιᾶς πράξεως ὑπάρχουν ὡς δυνατότητες ἐξωτερικὰ γεγονότα καὶ ἡ εὐθύνη τοῦ ἀνθρώπου ἔγκειται εἰς τοῦτο, εἰς ποῖαν δηλ. ἐκ τῶν δυνατοτήτων τούτων θὰ δώσῃ τὴν συγκατάθεσιν του. Τοῦτο παρομοιάζεται πρὸς τὴν κίνησιν ἐνὸς κυλίνδρου, ἡ ὁποία δὲν ἐξηγεῖται μόνον ἀπὸ τὴν ὄθησιν, τὴν ὁποῖαν θὰ δώσωμεν εἰς αὐτόν, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τὴν κατασκευὴν του καὶ τὸ ἐπίπεδον ἐπὶ τοῦ ὁποίου κινεῖται.¹³ Κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον πρέπει νὰ νοηθῇ ἡ ἐλευθερία τοῦ ἀνθρώπου. Εἴμεθα ἐλεύθεροι νὰ δώσωμεν τὴν συγκατάθεσιν μας νὰ συμβῇ κάτι μόνον ὡς πρὸς τὰς πράξεις, αἱ ὁποῖαι ἐξαρτῶνται ὑφ' ἡμῶν. Μόνον κατὰ τὸ μέτρον τῶν δυνάμεών μας ἀντιδρῶμεν εἰς τὴν ἐξωτερικὴν ἀναγκαιότητα, ἐνῶ κατὰ τὰ ἄλλα ἡ ἐλευθερία μας συνίσταται εἰς τὴν συγκατάθεσιν, τὴν ὁποῖαν παρέχομεν πρὸς τὰ προκαθορισμένα ὑπὸ τῆς λογικῆς φύσεως. Ἐπὶ τοῦ προκειμένου ἔχει σημασίαν καὶ ἡ στάσις, τὴν ὁποῖαν λαμβάνει ὁ ἀνθρώπος ἐναντι τῆς εἰμαρμένης καὶ ἡ ὁποία ἐξαρτᾶται παρ' αὐτοῦ. Οἱ μὲν σοφοὶ εὐφροσύνως συγκατατίθενται πρὸς τὴν εἰμαρμένην καὶ χειραγωγοῦνται παρ' αὐτῆς ἡπίως, οἱ δὲ φαῦλοι, ἀντιμετωπιζόντες ταύτην ἀνυπομόνως καὶ μετὰ μεμψιμοιρῶν, ἄγονται βιαίως.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ, Δ. Θ.

11. E. v. Aster, Geschichte der Philosophie, Stuttgart¹¹, σ. 97. Ἐγκυκλ. Λεξ. «Ἡλίου» τ. 7ος σ. 628, ἄρθρον Κ. Γεωργούλη.

12. Κ. Γεωργούλη ἐνθ' ἀνωτ. σ. 629. E. Brehier, Ἱστορία τῆς Φιλοσοφίας, μετάφρ. Π. Ἰωαννίδη, Ἰθῆνα, σ. 229.

13. Κ. Γεωργούλη ἐνθ' ἀνωτ. σ. 230. E. Brehier ἐνθ' ἀνωτ. σ. 230.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΩΝ ΣΤΗΛΗ

Τὸ ζήτημα τοῦ Κοινοδοξίου.

Εἶναι λίαν τιμητικὸν διὰ τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν τὸ ὅτι αὕτη ἐσπευσε νὰ διακηρῦξῃ, ὅτι οὐδεμίαν σχέσιν ἐπιτρέπεται μὲ τὸ Βατικανὸν πλὴν τῶν θεολογικῶν ἀποκλειστικῶς συζητήσεων καὶ ὅτι αὕτη εὐρίσκεται παρὰ τὸ πλευρὸν τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας, ἢ ὅποια ἐμμένει εἰς τὴν ἀπόφασιν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ τῶν ἐνδημούντων κατὰ τὸ 1956 Ἱεραρχῶν. Ὡς διεκηρῦχθη τότε ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας, δὲν πρέπει νὰ γίνῃ δεκτὴ ἢ συνομολόγησις Κοινοδοξίου μὲ τὴν « Ἀγίαν Ἐδρᾶν », οὔτε νὰ γίνῃ ἀποκατάστασις διπλωματικῶν σχέσεων μὲ αὐτὴν ἢ νὰ γίνῃ διορισμὸς « λεγάτων » τοῦ Πάπα ἐν Ἀθήναις. Ἐφ' ὅσον δὲν αἰροῦνται αἱ χωρίζουσαι τὰς δύο Ἐκκλησίας οὐσιώδεις δογματικαὶ καὶ λοιπαὶ διαφοραί, ὡς καὶ τὸ στίγμα τῆς ἐν Ἑλλάδι Οὐνίας, θὰ εἶναι κεκλεισμένη οἰαδήποτε θύρα διαπραγματεύσεων πρὸς δημιουργίαν διπλωματικῶν σχέσεων μετὰ τοῦ Βατικανοῦ.

Ὡς ἐγράφη δὲ ἐν τῇ « Ἐκκλησία » τὸν Αὐγουστον 1956, « πείρα πεντακοσίων ἐτῶν παρέχει ἀδιάσειστα τὰ πειστήρια, ἐξ ὧν καὶ εἰς τυφλοὺς ἀκόμη εἶναι κατάδηλον, ὅτι ὁ Μάρκος Εὐγενικός εἶχεν ἀπόλυτον δίκαιον, ἀποκρούων τότε τὴν Παπικὴν δεσποτείαν, ἣτις συνεπήγετο τὴν ἐκουσίαν καὶ ἐπονείδιστον τῆς πατρῴας εὐσεβείας ἀθέτησιν. Καὶ σὺν αὐτῇ ἀναμφιβόλως τὸν ἐξαφανισμὸν τοῦ Ἔθνους μας. Ἄς ἔχουν ὁμοῦς ὑπ' ὄψει τοὺς οἱ τολμηταί, ὅτι ἡ Ἑλληνικὴ Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία μας οὔτε τὴν ἀποστολὴν τῆς, οὔτε τὰς ἱερωτάτας παρακαταθήκας μας, οὔτε τὴν μέχρι κεραίας παραφυλακὴν τῶν θεσμῶν τῆς Ὁρθοδοξίας θὰ καταπροδώσῃ ποτέ ».

« Πρόχειρος καὶ νευρική »;

Ἐν συνεχείᾳ δέον νὰ παρατηρηθῇ, ὅτι εἶναι ὅλως ἀστοχον τὸ ἐπὶ τοῦ ζητήματος τούτου σημεῖωμα μεγάλῃς προωϊνῆς ἐφημερίδος, ἐνοχληθείσης προφανῶς ἐκ τῆς στάσεως τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος καὶ σημειωσάσης τὰ ἐξῆς : « Τὸ θέμα τῶν σχέσεων τῆς Ἑλλάδος μὲ τὸ κράτος τοῦ Βατικανοῦ, τὸ θέμα τῆς Ἐνώσεως τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ πᾶν συναφές δὲν νομίζομεν, ὅτι εἶναι πρότερον νὰ ἀντιμετωπίζονται μὲ προχειροῦς καὶ νευρικῶς διακηρύξεις πανεπιστημιακῶν σχολῶν καὶ « ἐκκλησιαστικῶν κύκλων ». Ἀπαιτεῖται σοβαρότης καὶ ἐξαιρετικὴ προσοχή ».

Τὸ σημεῖωμα τοῦτο μὲ μεγάλην ἐπιείκειαν δύνανται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς ἀστοχον, διότι ἡ Ἐκκλησία καὶ ἡ Θεολογικὴ Σχολὴ δὲν ἐξεδήλωσαν τὴν ἀντίθεσίν των πρὸς τὰ περὶ Κοινοδοξίου τεκταινόμενα ἢ ἀπλῶς γραφέντα μὲ νευρικότητα, ἀλλὰ κατόπιν ἐνδελεχοῦς μελέτης τοῦ ζητήματος, ἀπασχολήσαντος αὐτὰς κατὰ τὸ παρελθόν, καὶ κατόπιν σταθερᾶς ἐμμονῆς των εἰς τὴν κρυσταλλίνῃς διαισθητικῆς ἀποφῶν, ὅτι, τὸ γε νῦν ἔχον, οὐδεμίαν ἐπίσημον σχέσιν μὲ τὸ Βατικανὸν ἐπιτρέπεται.

Ὅθεν « πρόχειρος καὶ νευρική » εἶναι οὐχὶ ἡ στάσις τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς, ἀλλ' ἡ στάσις ἐκείνων, οἵτινες ἔχουν τὴν ἀφέλειαν νὰ πιστεύουν, ὅτι εἶναι δυνατόν νὰ ἀποτολμηθῇ ἐν τόσον ἀπαράδεκτον πραξικόπημα, ἀποτελοῦν τοῦτ' αὐτὸ προδοσίαν ἐναντίον τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ, ἀνευ ἐκδηλώσεως ἀντιδράσεως τῆς Ὁρθοδόξου ἐκκλησιαστικῆς καὶ θεολογικῆς συνειδήσεως.

Ἄδικος ἢ συκοφαντική.

Αἱ καθ' ἅπασαν τὴν Ἑλλάδα γερόμεναι σεμναὶ τελεταὶ ἐπὶ τῇ λήξει τῶν μαθημάτων τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων ἐδωκαν καὶ πάλιν ἀφορμὴν, διὰ νὰ διαπιστωθῇ ὑπὸ τῶν παρακολουθησάντων ταύτας γονέων πόσον ἄδικος ἢ καὶ συκοφαντικὴ ἦτο ἡ ἐναντίον αὐτῶν ἐκστρατεία δημοσιογράφων τινῶν.

Τὰ συγχρονισμένα μαθήματα τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων συμφώνως πρὸς τὸ Ἀναλυτικὸν Πρόγραμμα, ὅπερ ἔχει τύχει τῆς εὐλογίας τῆς Ἐκκλησίας ἢ ὑπ' αὐτῶν δαφιλῆς χρήσις τοῦ λειτουργικοῦ καὶ ὕμνογραφικοῦ στοιχείου καὶ ἡ καθ' ὅλον ἀτμόσφαιρα τῆς ἀληθοῦς χαρᾶς, τὴν ὅποιαν μεταδίδουν εἰς τοὺς τροφίμους των διὰ τῆς συνδέσεως αὐτῶν μετὰ τοῦ Σωτήρος καὶ διὰ τῆς χρήσεως τῶν μέσων τῆς ὑγιούς ψυχαγωγίας, ἀπέδειξαν διὰ μίαν ἀκόμη φορᾶν, ὅτι τὸ ἐπιτελούμενον ὑπὸ τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων ἔργον οὐ μόνον δὲν πρέπει νὰ ἀναχαιτισθῇ, ἀλλ' ἀντιθέτως πρέπει νὰ ἐπεκταθῇ καὶ νὰ ὀργανωθῇ ἐτι περισσότερον.

« Πορευθέντες... ».

Μὲ ἰδιαιτέραν εὐχαρίστησιν ἐλάβομεν τὸ Περιοδικὸν « Πορευθέντες » μαθητεῦσατε πάντα τα ἔθνη », ὅπερ ἐκδίδεται ὑπὸ τῆς ἐν Ἀθήναις ἐδρευούσης Γενικῆς Γραμματείας τῆς ἐπιτροπῆς διὰ τὴν Ἐξωτερικὴν Ἱεραποστολὴν τοῦ Διεθνoῦς « Συνδέσμου » τῶν Ὁρθοδόξων Ὁργανώσεων Νεολαίας. Σκοπὸς τῆς Γραμματείας ταύτης καὶ τοῦ περιοδικοῦ αὐτῆς εἶναι ἡ ἀφύπνισις τοῦ ἱεραποστολικοῦ πνεύματος καὶ ἡ προπαρασκευὴ τοῦ ἐδάφους πρὸς ὀργάνωσιν τοῦ ἔργου τῆς Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς ὑπὸ τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας. Ὡς καὶ ἄλλοτε ἐσημειώσαμεν, εἶναι λίαν ἐπιτακτικὴ ἡ ἀνάγκη τῆς σοβαρᾶς προεργασίας πρὸς διοργανώσιν ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας μας ἔργου Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς, τὸ ὅποιον δὲν θὰ διαδίδῃ μόνον τὴν ὀρθόδοξον πίστιν, ἀλλὰ συγχρόνως — βεβαίως ἐμμέσως καὶ δευτερογενῶς — θὰ σημαίῃ καὶ προβολὴν τοῦ Ἑλληνικοῦ πνεύματος καὶ ἐξασφάλισιν τῆς δυνατότητος τῆς εἰς ἄλλας χώρας διοχετεύσεως τῶν περισσευμάτων τοῦ πληθυσμοῦ καὶ τῶν προϊόντων τῆς Ἑλληνικῆς παραγωγῆς.

Ὡς σημειοῦται ἐστόχως εἰς τὸ ἐλπιδοφόρον περιοδικόν, ἡ ὑπαρξίς δυσκολιών διὰ τὴν ἐναρξιν συστηματικοῦ ἔργου Ὁρθοδόξου ἱεραποστολῆς, οὐδόλως σημαίνει

δτι τοῦτο εἶναι ἀκατόρθωτον. « Ἡ ἀναγνώρισις τῶν δυσκολιῶν ὠθεῖ εἰς ἔντονον δρασίν, ξυπνᾶ μυστικὰς δυνάμεις, παρακινεῖ εἰς θερμότεραν προσευχὴν, ὀδηγεῖ εἰς ἕν ἐλπιδοφόρον ξεκίνημα. Καὶ εἶναι καιρὸς πλέον αὐτὸ τὸ ξεκίνημα νὰ γίνῃ. Ἀπὸ ὅλα τὰ σημεῖα φθάνον φωναί, αἱ ὁποῖαι ἐπαναλαμβάνουν : « Ἐπάρατε τοὺς ὀφθαλμοὺς ὑμῶν καὶ θεάσαθε τὰς χώρας, δτι λευκαὶ εἰσι πρὸς θερισμὸν ἤδη » (Ἰωάν. δ', 35). Προϋπόθεσις δὲ τῆς ἐπιτυχίας πάσης ἀναληφθησομένης προσπάθειας εἶναι καὶ ἐπὶ τοῦ προκειμένου ὁ προγραμματισμὸς καὶ ἡ ἀμεσος ἐποπτεία αὐτῆς ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας, ὡς καὶ ἡ ἀνθησις προηγουμένως τοῦ ἔργου τῆς Ἐσωτερικῆς Ἱεραποστολῆς, τοῦ ὁποῦν τὴν συστηματοποίησιν ἔχει ἀναλάβει ἡ Ἀποστολικὴ Διακονία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος.

Ἡσθάνθη ἀνακούφισιν.

Ἦτο καιρὸς πλέον νὰ ληφθοῦν μέτρα διὰ τοὺς εἰς τὸ Ἐξωτερικὸν μεταβαίνοντας Ἕλληνας νέους πρὸς διεύρυνσιν τῶν σπουδῶν των. Ἐὰν πολλοὶ ἐξ αὐτῶν προσοδεύουν καὶ τιμοῦν τὴν Ἑλλάδα, ἄλλοι, ἐνεκα τῆς παντελοῦς ἐλλείψεως σχετικῆς ἐποπτείας, συμπεριφέρονται κατὰ τοιοῦτον τρόπον, ὥστε εἰς πολλὰ ξενοδοχεῖα καὶ κέντρα ἔχει ἀναρτηθῆ πινακίς μετὰ τὴν φράσιν : « Ἀπαγορεύεται ἡ εἰσοδος εἰς Ἑλλάδα σπουδαστὰς ». Ὡς εἶναι ἐνόητον τοῦτο ἀποτελεῖ πλήγμα ἐναντίον τῆς ἑλληνικῆς εὐαισθησίας καὶ φιλοτιμίας.

Δι' αὐτὸ ἡ Ἑλληνικὴ Κοινωνία Ἡσθάνθη ἀνακούφισιν, πληροφορηθεῖσα, δτι ὁ δραστήριος Γεν. Γραμματεὺς τοῦ Ὑπουργείου Ἐργασίας καὶ Ἐθνικῆς Παιδείας κ. Ν. Καρμύρης συνεκάλεσεν ὑπὸ τὴν Προεδρίαν του σύσκεψιν τῶν ἀρμοδίων πρὸς λήψιν δραστηκῶν μέτρων διὰ τὴν περιστολὴν τοῦ κακοῦ αὐτοῦ, τὸ ὁποῖον ἔχει προσλάβει λίαν ἀνησυχητικὰς διαστάσεις. Εἴμεθα βέβαιοι, δτι ἡ ἀξίειπαινος ἐνέργεια αὐτῆς θὰ ὀδηγήσῃ εἰς τὴν ἐξέυρυσιν τρόπου διευκολύνοντος τὴν εἰς τὸ Ἐξωτερικὸν μετάβασιν μόνον τῶν σπουδαστῶν ἐκείνων, οἵτινες θὰ τιμήσουν καὶ δὲν θὰ κατασπιλώσων τὸ ὄνομα τῆς Ἑλληνικῆς Πατρίδος καὶ Ἐκκλησίας.

Διὰ τοὺς στυλοβάτας τοῦ ἔθνους.

Περὶ τὰ μέσα Μαΐου, παρουσία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Θεοκλήτου, παρασχόντος πρὸς τοῦτο τὴν εὐλογίαν τῆς « Ἐκκλησίας », ἐγένετο εἰς τὴν Ἐθνικὴν Ἔστίαν τοῦ Βασιλικοῦ Ἐθνικοῦ Ἰδρύματος παρὰ τὸν Πύργον Βασιλίσσης ἡ τελετὴ τῆς ὑποδοχῆς 110 ἱερέων ἐκ Κρήτης, οἱ ὁποῖοι ἐφιλοξενήθησαν ἐπὶ δεκαπενθήμερον εἰς τὴν Ἐθνικὴν Ἔστίαν. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς δεκαπενθήμερον ταύτης φιλοξενίας ἐγένοντο πρὸς τοὺς ἱερεῖς μορφωτικαὶ διαλέξεις ὑπὸ προσωπικοτήτων τοῦ πνευματικοῦ κόσμου καὶ ἀνωτέρων κρατικῶν λειτουργῶν καὶ ἐδόθη εὐκαιρία εἰς τοὺς φιλοξενομένους νὰ γνωρίσων τὴν πνευματικὴν κίνησιν τῆς πρωτευούσης.

Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία, δτι τοιαῦται ἐκδηλώσεις τιμοῦν τὸ Βασιλικὸν Ἐθνικὸν Ἰδρυμα, διότι ἀποδεικνύουν, δτι τοῦτο κατανοεῖ, δτι οἱ ἱερεῖς τῆς ὑπαίθρου

ἀποτελοῦν τοὺς στυλοβάτας τοῦ ἔθνους καὶ τοὺς σκαπανεῖς τοῦ πολιτισμοῦ του. Θὰ ἦτο δὲ εὐχῆς ἔργον, ἐὰν εὐρίσκετο τρόπος ἐν τῷ μέλλοντι νὰ ἐπαναλαμβάνηται ἡ ἐκδηλώσις αὕτη διὰ τοὺς ἱερεῖς πάντων τῶν τμημάτων τῆς ἑλληνικῆς πατρίδος, τιθεμένη ἀπαραιτήτως ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Ἐκκλησίας καὶ προγραμματιζομένη καὶ ἐποπτευομένη ὑπ' αὐτῆς. Μόνον οὕτω, καὶ ἐν συνδυασμῷ μετὰ τῆς ἐργασίας τοῦ Πνευματικοῦ Φροντιστηρίου Πεντέλης, θὰ ἠδύνατο ἡ ὠραία αὕτη προσπάθεια νὰ ἀποβῆ λίαν τελεσφόρον μέσον διὰ τὴν ἀνύψωσιν τῆς πνευματικῆς στάθμης τῶν ἱερέων τῆς ὑπαίθρου, οἵτινες ἀποτελοῦν τοὺς σπουδαιότερους παράγοντας τῆς ἀμύνης ἐναντίον τῆς διαβρώσεως τῆς ἑλληνικῆς ψυχῆς ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν τοῦ ἔθνους.

Ἀνάγκη μεγαλυτέρας ἐπιμελείας.

Ὑπὸ μεγάλης προωνήσεως ἐφημεριδος ἐσημειώθη, δτι « ἡ ἐργασία προστασίας τῶν μικρῶν βυζαντινῶν μνημείων τῆς περιοχῆς Ἀθηνῶν δὲν εἶναι ὅσον θὰ ἔπρεπε ἐπιμελής. Παράδειγμα : Ἡ Μονὴ Ἀστερίου μὲ τὸν ὠραιότατον βυζαντινὸν ναὸν της καὶ τὰς ἀγιογραφίας του, ἡ ὁποία ὑπάρχει μόνον χάρις εἰς τὴν εὐλάβειαν μιᾶς γραίας μοναχῆς . . . Ἄς ἔχῃ ὑπ' ὄφιν της ἡ ἀρμοδία ὑπηρεσία, δτι περισσότεροι ἢ πρὸ τοῦ πολέμου ἐκδρομεῖς ἐπισκέπτονται τὰ βυζαντινά μας μνημεῖα, τὰ ἀγαποῦν καὶ κρίνουν τὴν προσπάθειάν της ».

Ὡς κατ' ἐπανάληψιν ἔχει τοιμοθῆ ἀπὸ τῆς Στήλης τῶν Παρατηρήσεων τῆς « Ἐκκλησίας », ἡ συντήρησις, προβολὴ καὶ ἀξιοποίησις τῶν μνημείων τούτων δὲν θὰ συντελέσῃ μόνον εἰς τὴν ἐν τῇ πατρίδι ἡμῶν αὔξησιν τῆς τουριστικῆς κινήσεως, ἀλλὰ θὰ δημιουργήσῃ περισσότερας μορφωτικὰς ἐστίας, εἰς τὰς ὁποίας ἡ Ἑλληνικὴ νεολαία οὐ μόνον θὰ συνειδητοποιῇ τὴν ἀξίαν τῶν ὑπὸ τῶν προγόνων κληροδοτηθέντων εἰς ἡμᾶς πνευματικῶν θησαυρῶν, ἀλλὰ καὶ θὰ ἔχῃ σπουδαιότητα εὐκαιρίας πρὸς Ἑλληνοχριστιανικὴν παιδευσιν καὶ μόρφωσιν. Οὐδέποτε πρέπει νὰ λησμονώμεν, δτι ἐν τῶν κυριωτέρων στοιχείων τῆς ἀληθοῦς μορφώσεως εἶναι ἡ ἀρμονικὴ ἔνταξις τῶν μορφωμένων εἰς τὸ ἀντικειμενικὸν πνεῦμα, ὅπερ πάλλεται καὶ σκιετᾶ ἐν τοῖς σωζομένοις πολιτιστικοῖς μνημείοις τῶν παρωχημένων γενεῶν. Δι' αὐτὸ τὸ παράδειγμα τῶν γειτονικῶν λαῶν, οἵτινες ἔχουν ἀναλάβει ὀλόκληρον σταυροφορίαν πρὸς διάσωσιν καὶ προβολὴν τῶν βυζαντινῶν μνημείων των πρέπει νὰ κεντρίσῃ τὴν ἐθνικὴν μας φιλοτιμίαν, ὥστε νὰ δεῖξωμεν πολὺ μεγαλύτερον ἐνδιαφέρον διὰ τὸν ἀπαράμιλλον πλοῦτον τῶν μνημείων τῆς ἑλληνορθοδόξου τέχνης.

Φωτεινὴ ἐστία

Ὡς ὀρθῶς ἐσημειώθη ἐν τῷ « Βήματι », ἡ ἀνέγερσις Ἑλληνορθοδόξου ναοῦ ἐν Μοντρεάλ δέον νὰ χαιρετισθῇ ὡς μία ἐνέργεια, ἥτις θὰ ἐξυπηρετήσῃ τὰ μέγιστα τὸν ἀπόδημον Ἑλληνισμόν τοῦ Καναδά. Ὑπάρχει τόσον μέγας ἀριθμὸς Ἑλλήνων ἀποδήμων ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ, ἀξαναμόμενος διαρκῶς διὰ νέων μεταναστῶν, ὥστε ἡ ἔλλειψις Ἑλληνορθοδόξου ναοῦ νὰ ἀποτελῇ κενόν, τὸ

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΕΛΛΑΔΟΣ

'Ιερά Σύνοδος

Τῆ 26ῃ παρ. μηνός, ἡ 'Ιερά Σύνοδος ἐπανέλαβε τὰς διακοπείσας ἐπὶ ταῖς ἐορταῖς τοῦ Πάσχα ἐργασίας αὐτῆς. Μετὰ τὰς εἰθισμένους προσφωνήσεις καὶ εὐχὰς ἡ 'Ιερά Σύνοδος ἠσχολήθη περὶ διάφορα θέματα τρεχούσης φύσεως. Ὡσαύτως ἡ 'Ι. Σύνοδος συνελθοῦσα, τῆ 29ῃ τοῦ αὐτοῦ μηνός, ἠσχολήθη περὶ διάφορα θέματα ὑπηρεσιακῆς φύσεως.

'Αποστολικὴ Διακονία. Τῆ 30ῃ Μαΐου (Σαββάτω) ὁ παρὰ τῆ 'Αποστολικῆ Διακονία Διευθυντῆς 'Εξομολογήσεως καὶ Κατηχητικῶν Σχολείων Πανσο. 'Αρχιμ. κ. Παντελεήμων Μπαρδάκος ἐτέλεσεν ἐν τῷ 'Ιερῷ Ναῷ Χρυσοσπηλαιώσεως τὴν Θείαν Λειτουργίαν διὰ τὰς μαθητρίας τῆς Ζ' τάξεως τοῦ 'Αμερικανικοῦ Κολλεγίου Θηλέων 'Ελληνικοῦ, αἵτινες συνωδεύοντο ὑπὸ τῆς Θεολόγου-Καθηγητρίας αὐτῶν Κυρίας Χαρικλείας Εὐαγγ. Θεοδώρου. Μετὰ τὸ πέρασ τῆς Θείας Λειτουργίας ὁ πατήρ Παντελεήμων ἐπέδειξεν εἰς τὰς μαθητρίας τὰ ἱερά σκεῦη, τὰ ἱερά ἄμφια καὶ τὰ ἱερά καλύμματα, ὁμίλησας συγχρόνως πρὸς αὐτὰς περὶ τῆς σημασίας καὶ τοῦ συμβολισμοῦ αὐτῶν, ὡς καὶ περὶ τῆς καθ' ὅλου ἀξίας τῆς 'Ελληνικῆς Ὁρθοδόξου Λατρείας. Αἱ μαθήτριαι παρηκολούθησαν πάντα ταῦτα ἐν ἀτμοσφαιρᾷ ἱερᾶς κατανύξεως καὶ ἐξάρσεως.

'Αρχιεπισκοπὴ 'Αθηνῶν

—Τῆ 15ῃ Μαΐου ὁ Μακαριώτατος 'Αρχιεπίσκοπος 'Αθηνῶν καὶ πάσης 'Ελλάδος κ. Θεόκλητος ἐδέχθη τὸ Προεδρεῖον τῆς 'Ελληνοαμερικανικῆς ὀργανώσεως Α.Χ.Ε.Π.Α.Ν.Σ.

—Τῆ 18ῃ τοῦ αὐτοῦ μηνός ἡ Α. Μακαριότης ἐδέχθη κατὰ σειράν τὸν Γενικὸν Διευθυντὴν τοῦ Ὑπουργείου Οἰκονομικῶν κ. Μερτικόπουλον, τὸν Καθηγητὴν τοῦ Πανεπιστημίου καὶ Ἀντιπρόεδρον τοῦ Οἴκου Τυφλῶν κ. Σημαντήραν καὶ τὸν ἐν 'Αθήναις Πρεσβευτὴν τῆς Γιουγκοσλαβίας κ. Ζίλκα.

—Τῆ 19ῃ Μαΐου ὁ Μακαριώτατος ἐδέχθη τὸ 'Εκκλησιαστικὸν Συμβούλιον τοῦ 'Ι. Ναοῦ Ζωοδόχου Πηγῆς Ἄνω Δάφνης καὶ τὸ 'Εκκλησιαστικὸν Συμβούλιον τῆς 'Ενορίας Ἄλσωνπόλεως. Αὐθμερὸν τὴν Α. Μακαριότητα ἐπεσκέφθη ὁ Ἀντιπρόεδρος τῆς 'Ελληνικῆς Κυβερνήσεως κ. Παναγ. Κανελλόπουλος.

—Τῆ 21ῃ Μαΐου ὁ Μακαριώτατος 'Αρχιεπίσκοπος ἐλειτούργησεν εἰς τὸν πανηγυρίζοντα 'Ι. Ναὸν Ἁγίου Κωνσταντίνου Πειραιῶς.

—Τῆ 22ᾳ τοῦ αὐτοῦ μηνός ὁ Μακαριώτατος 'Αρχιεπίσκοπος προήδρευσε συνεδρίας τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ Τ.Α.Κ.Ε.

—Τῆ 23ῃ Μαΐου τὴν Α. Μακαριότητα ἐπεσκέφθησαν ἐδδρομεῖς ἐκ Κομοτηνῆς, ἔχοντες ἐπὶ κεφαλῆς τὸν Σεβ. Μητροπολίτην Μαρωνείας κ. Τιμόθεον. Τῆ αὐτῆ ἡμέρᾳ ὁ Μακαριώτατος ἐδέχθη τὸν Πρόεδρον τῆς Κοινότητος Μηραχαιῶν.

—Τῆ 25ῃ τοῦ αὐτοῦ μηνός ὁ Μακαριώτατος προήδρευσε συνεδρίας τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Σχέσεων μετὰ τῶν Ξένων 'Εκκλησιῶν. Τῆ αὐτῆ ἡμέρᾳ ὁ Μακαριώτατος 'Αρχιεπίσκοπος ἐδέχθη τοὺς εἰς Ἀθήνας ἐλθόντας 110 'Ιερεῖς τῆς Κρήτης.

ὁποῖον θὰ ἔπρεπε ἀπὸ πολλοῦ νὰ εἶχε πληρωθῆ.

Μὲ τὴν ἀπόκτησιν ἰδιοῦ των ναοῦ οἱ Ἕλληνες τοῦ Καναδά δὲν θὰ προσφεύγουν διὰ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν θρησκευτικῶν των καθηκόντων εἰς ἄλλους ὀρθοδόξους μὲν, ἀλλὰ μὴ ἑλληνικοὺς ναοὺς, οὐχὶ δὲ σπανίως καὶ εἰς ἀλλοδόξους. Ὁ ναὸς οὗτος θὰ εἶναι ὁ συνεκτικὸς κέντρος τῶν Ἑλλήνων τοῦ Καναδά καὶ ἡ φωτεινὴ ἐστία, διὰ τῆς ὁποίας θὰ ὑποδαυλίζηται καὶ θὰ ἀναζωπυρῆται ἡ φλόξ τοῦ Ἑλληνορθοδόξου φρονήματος των.

Αὐθμερὸν ὁ Μακαριώτατος ἐδέχθη ὡσαύτως τὸν Βουλευτὴν κ. Γόντικαν καὶ τὸ 'Εκκλησιαστικὸν Συμβούλιον τοῦ 'Ι. Ναοῦ Μεταμορφώσεως Μοσχάτου.

—Τῆ 26ῃ Μαΐου ἡ Α. Μακαριότης προήδρευσε συνεδρίας τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ Ο.Δ.Ε.Π.

—Τῆ 27ῃ τοῦ αὐτοῦ μηνός ὁ Μακαριώτατος παρέστη κατὰ τὴν ὑπὸ τοῦ Ἐθνικοῦ Ἰδρύματος ἀπονομῆν διπλωμάτων εἰς τοὺς Κρήτας 'Ιερεῖς.

Τὸ ἀπόγευμα τῆς αὐτῆς ἡμέρας προήδρευσε συνεδρίας τοῦ Δ. Συμβουλίου τοῦ Τ.Α.Κ.Ε.

—Τῆ 28ῃ Μαΐου τὴν Α. Μακαριότητα ἐπεσκέφθη ἐπιτροπὴ ἐνοριτῶν τοῦ 'Ι. Ναοῦ Ἁγίου Γεωργίου Κυψέλης.

**

—Ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Θαυμακοῦ κ. Χρυσόστομος κατὰ τὸν παρελθόντα μῆνα Μάιον, ἐν ἐορταῖς καὶ Κυριακαῖς, ἐλειτούργησεν, ἐχοροστάτησε καὶ ὁμίλησεν εἰς ἱεροὺς ναοὺς τοῦ Πειραιῶς.

—Τῆ Κυριακῇ τοῦ Πάσχα ἐλειτούργησεν εἰς τὸν Ἁγίον Σπυρίδωνα Πειραιῶς, τῆ δὲ 11 π. μ. ἐτέλεσεν εἰς τὸν αὐτὸν ἱερὸν ναὸν τὴν Ἀκολουθίαν τῆς Ἀγάπης, καθ' ἣν τὸ ἱ. Εὐαγγέλιον ἀνεγνώσθη εἰς 6 γλώσσας.

—Τῆ 7ῃ Μαΐου μετέσχε συσκέμεις εἰς τὸ Δημαρχεῖον Πειραιῶς περὶ προγραμματισμοῦ τοῦ ἑορτασμοῦ τῆς «Ἡμέρας τῆς Μητέρας».

—Τῆ αὐτῆ ἡμέρᾳ συνεργάσθη μετὰ τῶν κ.κ. Κιλπάτρικ καὶ Κίγκ, τῆς Παγκοσμίου Ἐκκλησιαστικῆς Ὑπηρεσίας, διὰ ζητήματα ἀφορῶντα εἰς τὰ Φιλανθρωπικὰ ἱδρύματα τοῦ Πειραιῶς καὶ τοὺς ἀπόρους τῆς πόλεως κατοίκους.

—Τῆ 10ῃ εἰς τὸ Δημοτικὸν Θέατρον Πειραιῶς, κατὰ τὴν ἐορτὴν τῆς «Ἡμέρας τῆς Μητέρας», ὁμίλησε καταλλήλως.

—Τῆ 17ῃ ἐτέλεσεν εἰς τὸν ἱερὸν ναὸν τῶν Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἐλένης Πειραιῶς τὴν Εἰδικὴν Δέσιν ἐπὶ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἡμέρᾳ τοῦ Ἐργάτου καὶ ὁμίλησεν ἐπικαίρως.

—Τῆ 18ῃ ἐπεσκέφθη τὸ ἰδιωτικὸν Νεκροταφεῖον Κορυδαλλοῦ διὰ ζητήματα πρὸς αὐτὸ σχετιζόμενα. Ἀκολουθῶς μετέβη εἰς τὰς περιοχὰς Ἀμφιάλης (Κοκκινόβραχος καὶ Παπαελῆς) καὶ Κερατσίγιου (Χωριουδάκη-Χαραυγῆ) πρὸς κατατόπισιν καὶ ἐπιτόπιον ἔρευναν δι' ἱδρυσιν νέων ἐνοριακῶν ναῶν.

—Τῆ 21ῃ ἐλειτούργησε καὶ ὁμίλησεν εἰς τὸν Ἁγίον Κωνσταντίνον Μοσχάτου.

—Τῆ 31ῃ, μετὰ τὸ πέρασ τῆς θείας Λειτουργίας, εἰς τὸν ἐν Πειραιεὶ ἱ. ναὸν τοῦ Ἁγίου Διονυσίου τοῦ Ἄρεσπαγίτου, ἠδύλογησε τὴν Ἀρτοκλασίαν, ἣν προσεκόμισεν ὁ Σύλλογος τῶν ἐν Ἀθήναις καὶ Πειραιεὶ Προκοπιαῶν (Καππαδοκίας), ἐπὶ τῇ προλαβούσῃ μνήμῃ τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς ἡμῶν Ἰωάννου τοῦ Ῥώσου τοῦ νέου ὁμολογητοῦ (27 Μαΐου), καὶ καταλλήλως προσεφώνησε καὶ ἠύχῃθη τοῖς πανηγυρισταῖς.

—Τῆ αὐτῆ ἡμέρᾳ παρέστη, μετὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Παιδείας καὶ τῶν Θρησκευμάτων κ. Γ. Βογιατζῆ, εἰς τὴν πανηγυρικὴν συγκέντρωσιν τοῦ Συλλόγου γονέων καὶ κηδεμόνων μαθητῶν τῶν προτύπων Δημοτικῶν Σχολείων Ραλλείου Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας Πειραιῶς, κατὰ τὴν ὁποίαν ἐγένετο συμβολικὴ παράδοσις ἐκ μέρους τοῦ Συλλόγου, πρὸς τὴν Ράλλειον Παιδαγωγικὴν Ἀκαδημίαν, τῶν κτιριακῶν συγκροτημάτων τῶν προτύπων Δημοτικῶν Σχολείων τῆς.

**

Ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Κερνίτσης κ. Χρυσόστομος κατὰ τὸν λήξαντα μῆνα Μάιον ἐλειτούργησε καὶ ὁμίλησεν εἰς διαφόρους ναοὺς τῶν Ἀθηνῶν κατὰ Κυριακὰς καὶ ἑορτάς.

Τῆ 13ῃ Μαΐου παρέστη ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου εἰς τὴν γενικὴν συνέλευσιν τῆς Ἐταιρείας προστασίας τῶν ἀποφυλακισμένων.

Τῆ 14ῃ Μαΐου παρέστη ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Μακ. Ἀρχιε-

πισκόπου εις την εν τῷ Παρνασσῷ διάλεξιν τοῦ ἀντιπροέδρου τῆς Ἑλληνικῆς ἀντικαρκινικῆς Ἑταιρείας κ. Σπυρ. Γαλανοῦ.

—Τῆ 16ῃ Μαΐου, ἀνελθὼν εἰς τὰ Β. Ἀνάκτορα Τατοῦ, ὤρκεισεν ἐνώπιον τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως καὶ παρουσίᾳ τοῦ Ὑπουργοῦ Προεδρίας τῆς Κυβερνήσεως κ. Τσάτσου τοὺς κ.κ. Φωτίου καὶ Σουρᾶν, μέλη τοῦ Α.Σ.Δ.Υ.

Τῆ αὐτῇ προήδρευσε συνεδρίας τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου.

—Τῆ 17ῃ Μαΐου παρέστη ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου εἰς τὴν ἑορτὴν τοῦ Ἀνωτέρου Κατηχητικοῦ Σχολείου τοῦ Ἱ. Ναοῦ Ἁγ. Κωνσταντίνου Ὀμονοίας ἐπὶ τῇ λήξει τῶν μαθημάτων καὶ κώμην ἐπικαίρως.

—Τῆ 24ῃ Μαΐου ἐντολῇ τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου ἐτέλεσε τὰ ἐγκαίνια τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Ἀνδρέου-Πετραλώνων.

—Τῆ 28ῃ Μαΐου ἐκπροσωπῶν τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπον παρέστη εἰς τὴν ἐν τῇ Ἀκροπόλει παράστασιν «Ἦχος καὶ Φῶς».

—Τῆ 30ῃ Μαΐου προήδρευσε συνεδρίας τοῦ Μητροπολιτικοῦ Συμβουλίου.

—Τῆ 31ῃ Μαΐου παρέστη ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου εἰς τὴν ἐν τῇ αἴθουσῃ τῆς «Ἑταιρείας τῶν φίλων τοῦ Λαοῦ» ἐναρκτήριον συνεδριαν τῆς ἐτησίᾳ τακτικῆς γενικῆς Συνελεύσεως τῶν Πολυτεχνικῶν Ὄργανώσεων τῆς Ἑλλάδος.

Τῆ αὐτῇ παρέστη ὡς ἐκπρόσωπος τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου εἰς τὰς ἐν τῷ Παναθηναϊκῷ Σταδίῳ γυμναστικὰς ἐπιδείξεις τῶν Σχολείων Μέσης Ἐκπαίδευσεως Ἀθηνῶν.

* * *

—Ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Ἀχαΐας κ. Παντελεήμων, τῆ 27ῃ Ἀπριλίου προήδρευσε τοῦ Συμβουλίου τοῦ ἱεροῦ Ναοῦ Τάξιαρχῶν Πύλης Ἀγορᾶς (Γρηγορούσης). Τῆ ἰδίᾳ ἡμέρᾳ προήδρευσε τῆς Ἐφορείας τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ὁρφανοτροφείου Βουλιαγμένης.

Ὡσαύτως τῆ αὐτῇ ἡμέρᾳ ἀντεπροσώπευσε τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον εἰς δεξιῶσιν δοθεῖσαν πρὸς τιμὴν τῶν ὁμογενῶν τῆς Α.Χ.Ε.Π.Α.Ν.Σ. εἰς τὸ Ξενοδοχεῖον «Ἀθηναίων», ὑπὸ τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἐθνικοῦ Ὄργανισμοῦ.

Κατὰ τὸν μῆνα Μαΐου ἐτέλεσε τὴν Θείαν λειτουργίαν καὶ ἐκήρυξε τὸν Θ. λόγον εἰς διαφόρους ἱεροὺς Ναοὺς τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς.

—Τῆ 5ῃ Μαΐου ἐξπροσώπησε τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον, ὁμιλήσας καταλλήλως, εἰς Δεῖπνον παρατεθὲν ἐν τῇ Ἀποστολικῇ Διακονίᾳ πρὸς τιμὴν πεντήκοντα μαθητῶν καὶ μαθητριῶν ἐκ διαφόρων περιοχῶν τῆς Ἑλλάδος, ἐλθόντων εἰς Ἀθήνας, ἐπὶ ταῖς ἑορταῖς τοῦ Πάσχα, τῇ προνοίᾳ τοῦ Ἑλληνοαμερικανικοῦ Ἰνστιτούτου.

—Τῆ 10ῃ Μαΐου ἐξπροσώπησε τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον εἰς τὴν ἐν τῇ Αἰθούσῃ τοῦ Παρνασσοῦ γενομένην Παγκόσμιον Ἑορτὴν τῆς Μητέρας.

—Τῆ 12ῃ Μαΐου ἐκπροσωπῶν τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον ὑπεδέχθη ἐν τῷ ἀεροδρομίῳ τοῦ Ἑλληνικοῦ τοὺς ἐπανελθόντας ἐκ Τουρκίας κ.κ. Κ. Καραμανλῆν, Πρόεδρον τῆς Κυβερνήσεως, καὶ Εὐάγγελον Ἀβέρωφ, ὑπουργὸν Ἐξωτερικῶν.

—Τῆ 14ῃ τοῦ ἰδίου μηνὸς ἐξπροσώπησε τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον εἰς τὴν ἐν τῇ Αἰθούσῃ τῆς Ἀρχαιολογικῆς Ἑταιρείας δοθεῖσαν διάλεξιν ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ παρόντος περιοδικοῦ κ. Θεοδόση Σπεράντσα.

—Τῆ 16ῃ Μαΐου, ἐξπροσώπησε τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον κατὰ τὴν ἀπονομὴν ὑπὸ τῆς Α. Μεγαλειότητος τῆς Βασιλίσσης, ἐν τῇ Λέσχῃ τῶν Ἐνόπλων Δυνάμεων, τῶν διπλωμάτων εἰς τὰς περατωσάσας τὰς σπουδὰς αὐτῶν ἀδελφῶν νοσοκόμων τῶν τριῶν ὄπλων τοῦ στρατεύματος.

—Τῆ 17ῃ τοῦ ἰδίου μηνὸς ἐκπροσωπῶν τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον ἐτέλεσεν ἐν τῷ Ἀ' Νεκροταφίῳ Μνημόσυνον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ ἀειμνήστου πρωθυπουργοῦ Παναγῆ Τσαλδάρη.

—Τῆ 20ῃ Μαΐου ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ Ἁγίου Κωνσταντίνου καὶ Ἐλένης, ἐντολῇ τοῦ Μακαριώτατου Ἀρχιεπισκόπου, ἐχειροθέτησεν εἰς Οἶκον τὸν Αἰδῶς. Ἡλίαν Θεοχαρόπουλον.

—Τῆ 23ῃ τοῦ ἰδίου μηνὸς, ἐντολῇ τοῦ Μακαριώτατου Ἀρχιεπισκόπου, ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ Κοιμήσεως Θεοτόκου Κυνοσάργους ἐχειροθέτησεν εἰς Πρωτοπρεσβύτερον τὸν Αἰδῆσιμολο-

γιώτατον κ. Κωνσταντίνον Ἀνδρουλάκην. Τῆ ἰδίᾳ ἡμέρᾳ προήδρευσε τοῦ Συμβουλίου τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ὁρφανοτροφείου Βουλιαγμένης.

—Τῆ 24ῃ Μαΐου προέστη τῆς τελετῆς τῆς λήξεως τῶν μαθημάτων τῶν Κατηχητικῶν Σχολείων ἐν τῷ Ἱ. Ναῷ Ἁγίου Νικολάου Ἀχαρνῶν.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΡΩΣΙΑΣ

Κατὰ τὸν ἐφετεινὸν ἑορτασμὸν τοῦ Πάσχα παρετηρήθη ἀσυνήθης συρροὴ πιστῶν εἰς τοὺς ναοὺς τῆς Μόσχας καὶ τῶν περιχώρων. Πρὸ τοῦ Καθεδρικοῦ ναοῦ τῆς Μόσχας, εὐθα ἐλειτούργησεν ὁ Πατριάρχης κ. Ἀλέξιος, ἐσχηματίσθησαν τὸσον μεγάλα οὐραὶ, ὥστε ἐχρειάσθη ἡ παρέμβασις τῆς ἀστυνομίας πρὸς ῥύθμισιν τῆς κυκλοφορίας. Ὑπολογίζεται ὅτι εἰς τὴν ἐν Ζαγκόρσκ μονὴν τῆς Ἁγίας Τριάδος παρηκολούθησαν τὴν ἀκολουθίαν τοῦ Πάσχα 25.000 - 30.000 πιστῶν.

—Ἐλήφθη τὸ τεῦχος τοῦ Μαρτίου 1959 τοῦ ἐπισημοῦ ὄργανου τοῦ Πατριαρχείου Μόσχας, τὸ ὁποῖον μᾶς πληροφορεῖ, ὅτι δι' ἀποφάσεως τοῦ Πατριάρχου κ. Ἀλεξίου ἀπὸ 25 Φεβρουαρίου ἐ.ἔ. ἀπονέμεται ὁ τίτλος τοῦ Μητροπολίτου εἰς τοὺς Ἀρχιεπισκόπους Ὀδησοῦ κ. Βόριδα, Χαρκόβου κ. Στέφανον καὶ Βορονιέζ κ. Ἰωσήφ, τὸ δικαίωμα νὰ φέρουν σταυρὸν ἐπὶ τοῦ καλυμμαυχίου εἰς τοὺς Ἀρχιεπισκόπους Τούλας κ. Ἀντώνιον καὶ Ἀβῶβ κ. Παλλάδιον καὶ ὁ τίτλος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου εἰς τὸν ἐπίσκοπον Ριαζᾶν κ. Νικόλαον. Ἐκ τῶν δημοσιευμένων ἀρθρῶν ἀξιοπρόσεκτα εἶναι τὸ «Περὶ τῆς χριστιανικῆς νηστείας» (κατὰ τὸν ὄγιον Ἰωάννην Χρυσόστομον), «Ἡ Κυριακὴ προσευχὴ» καὶ «Ἡ ποίησις τοῦ ἁγ. Γρηγορίου Θεολόγου». Εἰς τὸ τμήμα «Ἀπὸ τῆν ζωὴν τῶν Ἀυτοκεφάλων Ὀρθόδοξων Ἐκκλησιῶν» ἀναδημοσιεύεται ἐν μεταφράσει τὸ ὠραῖον ἀρθρον τοῦ Βουλγάρου Μητροπολίτου κ. Ποιμένος «Ὁ Χριστοφόρος Β', Πάπας καὶ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας καὶ πάσης Ἀφρικῆς», τὸ ὁποῖον ἐδημοσιεύθη τὸ πρῶτον τῆν 31ῃν Ἰανουαρίου 1959 εἰς τὸ ἐπίσημον ὄργανον τῆς Ἐκκλησίας Βουλγαρίας «Τσερκόβεν Βέστνικ». Εἰς τὸ τμήμα δὲ ποῦ φέρει τὸν τίτλον «Ἀπὸ τῆν ζωὴν τῶν ἑτεροδόξων θρησκευμάτων», ὑπάσχει πληροφориакὸν ἀρθρον τοῦ καθηγητοῦ τῆς Θεολογικῆς Ἀκαδημίας τοῦ Λένινγκραντ κ. Ν. Οὐσπένσκη περὶ τῆς περυσινῆς διασκέψεως τοῦ Λάμπη.

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΣΕΡΒΙΑΣ

Ὁ Πατριάρχης τῶν Σέρβων κ. Γερμανὸς, ἀπαντῶν εἰς τὴν προσφάνησιν τοῦ Σεβασμ. Μητροπολίτου Θεσσαλονίκης κ. Παντελεήμονος ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τοῦ Ἁγίου Δημητρίου, ἀνεφέρθη εἰς τοὺς δεσμοὺς μεταξὺ τῆς Σερβικῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς Θεσσαλονίκης. Ὁ Πατριάρχης ἐτόνισεν ἐν συνεχείᾳ, ὅτι κατὰ τὴν ἐπίσκεψίν του εἰς τοὺς Ἁγίους Τόπους καὶ τὰ Ὁρθόδοξα Πατριαρχεῖα τῆς Ἀνατολῆς, ἐτυχε θερμῆς καὶ ἐγκαρδίου ὑποδοχῆς καὶ φιλοξενίας ἐκ μέρους τῶν Ἑλλήνων. Οὗτος ἐπίσης ἐτόνισεν ὅτι εἶναι λίαν συγκινημένους ἐκ τῆς ὑποδοχῆς, τὴν ὁποῖαν τοῦ ἐπεφύλαξεν ὁ πληθυσμὸς τῆς Θεσσαλονίκης.

«Ἄμα τῇ ἐπιστροφῇ μου εἰς τὴν Γιουγκοσλαβίαν, ἐτόνισε, θὰ διαβιβᾶσω εἰς τοὺς γιουγκοσλαβικοὺς λαοὺς, ἰδιαίτερος δὲ εἰς τὸν Σερβικὸν λαόν, ὅτι πρέπει νὰ φυλάσσουν ὡς ἱερὰν παρακαταθήκην τὴν ἀδελφικὴν φιλίαν καὶ ἀγάπην πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν λαόν.»

Ἐπανῆλθεν εἰς Βελιγράδιον ὁ Πατριάρχης Σερβίας κ. Γερμανὸς μετὰ τῆς ἀκολουθίας του. Εἰς τὸν σιδηροδρομικὸν σταθμὸν τοῦ Βελιγραδίου ὑπεδέχθησαν τὸν Πατριάρχην ὁ ἐπίσκοπος Τούζλας κ. Λογγίνος, ἐκπρόσωποι τοῦ Συλλόγου τῶν ὀρθόδοξων ἱερέων Γιουγκοσλαβίας, ὁ κλῆρος τοῦ Βελιγραδίου, ὁ ὑπουργὸς κ. Ἰσα Γιοβάνοβιτς καὶ ὁ ἐπιτετραμμένος τῆς ἐν Βελιγράδιῳ Ἑλληνικῆς Πρεσβείας κ. Γεωργιάδης.

Εἰς δηλώσεις του πρὸς τὸ πρακτορεῖον εἰδήσεων «Τάνιουγκ» ὁ Πατριάρχης κ. Γερμανὸς ἐτόνισεν, ὅτι ἡ ἀντιπροσωπεῖα τῆς Σερβικῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας ἐτυχε εἰς τὴν Ἑλλάδα, τὴν Ἡνωμ. Ἀραβικὴν Δημοκρατίαν, τὴν Ἰορδανίαν, τὸν Λίβανον, τὸ Ἰσραὴλ καὶ τὴν Τουρκίαν λίαν ἐγκαρδίου ὑποδοχῆς ἐκ μέρους τῶν ἐκπροσώπων τῶν Ἐκκλησιῶν, τῶν κρατικῶν ἀρχῶν, τοῦ κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ ἀνεξαρτήτως τῶν θρησκευτικῶν του πεποιθήσεων.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Ἱερὰ Μητρόπολις Ἱερισσοῦ, Ἀγ. Ὁρους καὶ Ἀρδαμερίου

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ Α.Ν. 2200)40 «περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» ὡς καὶ τοῦ ἀρθροῦ 9 τοῦ 415)47 Ν.Δ., καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα προσόντα νὰ καταλάβωσι τὰς κενὰς ἐφημεριακὰς θέσεις: 1) τοῦ ἐν Μ. Παναγίᾳ Ἱ. Ναοῦ Ἀγ. Βασιλείου, 2) τοῦ ἐν Οὐρανουπόλει Ἱ. Ναοῦ Ἀγ. Κωνσταντίνου καὶ Ἐλένης, 3) τοῦ ἐν Ἀγίῳ Προδρόμῳ Ἱ. Ναοῦ Κοιμ. Θεοτόκου καὶ 4) τοῦ ἐν Μοδίῳ Ἱ. Ναοῦ Ἀγ. Τριάδος, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ σήμερον ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ ἄνω Νόμου ὀριζόμενα πιστοποιητικά, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν τῶν ὑποψηφίων, πρὸς πλήρωσιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν Ἐφημεριακῶν θέσεων.

Ἐν Ἀρναίᾳ τῇ 18ῃ Μαΐου 1959.

† Ὁ Τοποτηρητὴς

† Ὁ Θεσσαλονίκης Παντελεήμων.

Ἱερὰ Μητρόπολις Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ «Περὶ Ἱ. Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» Νόμου 2200/1940, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ τε κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ἵνα καταλάβωσι τὴν χρεώσουσαν θέσιν ἐφημερίου τοῦ ἐν Νέᾳ Περάμῳ Ἱ. Ναοῦ τοῦ Ἀγίου Γεωργίου, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ ἄνω Νόμου ὀριζόμενα πιστοποιητικά πρὸς ἀνακήρυξιν τῶν ὡς ὑποψηφίων.

Ἐν Κηφισίᾳ τῇ 19 Μαΐου 1959

† Ὁ Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος Ἰάκωβος

Ἱερὰ Μητρόπολις Μεσσηνίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 46, 47 καὶ 48 τοῦ Α.Ν. 2200)40 «περὶ Ἱερῶν Ναῶν καὶ Ἐφημερίων» καὶ προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν τῆς κενῆς ἐφημεριακῆς θέσεως τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἀγ. Παρασκευῆς Σιάμου, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ὀριζόμενα προσόντα πρὸς κατάληψιν τῆς κενῆς ἐφημεριακῆς θέσεως, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ σήμερον ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νόμιμα καὶ κανονικὰ πιστοποιητικά, ἵνα προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν τοῦ ὑποψηφίου.

Ἐν Καλάμαις τῇ 16ῃ Μαΐου 1959.

† Ὁ Μεσσηνίας Χρυσόστομος

Ἱερὰ Μητρόπολις Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης

Προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν πλήρωσιν τῆς κενῆς ἐφημεριακῆς ὀργανικῆς θέσεως τοῦ ἐν Ἀντισαίῳ - Αἰγίνης Ἱ. Ναοῦ τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου, προσκαλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ ἱερωθῶσι καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 2200)40 «περὶ Ἱ. Ναῶν καὶ ἐφημερίων», ὡς οὗτος ἐτροποποιήθη ὑπὸ τοῦ Ἀναγκ. Νόμου 536)1945, ὀριζόμενα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τῶν ἀνωτέρω Νόμων προβεπόμενα πιστοποιητικά.

Ἐν Ὑδρᾷ τῇ 21ῃ Μαΐου 1959.

† Ὁ Ὑδρας, Σπετσῶν καὶ Αἰγίνης Πρὸκόπιος

«Ἡ τοιαύτη ὑποδοχή, εἶπεν, ἀποτελεῖ ἀναμφισβητήτως ἀπόδειξιν τοῦ μεγάλου γοήτρου καὶ σεβασμοῦ, τῶν ὁποίων ἀπόλαυσις ἡ χώρα μας εἰς τὸ ἐξωτερικόν».

Ἀκολουθῶς ὁ Πατριάρχης κ. Γερμανὸς ἐδήλωσε τὰ ἀκόλουθα:

«Μὲ ὅλους τοὺς Ἀρχηγούς τῶν Ἐκκλησιῶν εἶχομεν ἀδελφικὰς συνομιλίας ἐπὶ τῶν προβλημάτων, τὰ ὁποῖα ἐνδιαφέρουν ὅλην τὴν Ὀρθόδοξον Ἐκκλησίαν. Κατὰ τὴν διάρκειαν τῶν συνομιλιῶν ἐνημερώσαμεν τοὺς Πατριάρχας τῆς Ἀνατολῆς ἐπὶ τῆς καταστάσεως εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκεται ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία τῆς Γιουγκοσλαβίας καὶ ὑπεγράμμισαμεν τὰς ἀγαθὰς τῆς σχέσεις μετὰ τὰς κρατικὰς ἀρχάς.

Ἠσθάνθημεν ὅτι ὅλοι αἱ Ὀρθόδοξοι Ἐκκλησιαί, ὅπως καὶ ἡ ἰδική μας, ἐργάζονται διὰ τὴν ἀποκατάστασιν ἀδελφικῶν σχέσεων μεταξὺ τῶν λαῶν καὶ τὴν παγίωσιν τῆς εἰρήνης εἰς τὸν κόσμον.

Προσεκαλέσαμεν ὅλας τὰς Ὀρθοδόξους Ἐκκλησίας νὰ ἐπισκεφθῶν τὴν Ἐκκλησίαν μας καὶ τὴν χώραν μας καὶ προετινάμεν εἰς αὐτὰς νὰ προβαίνωμεν εἰς ἀνταλλαγὴν φοιτητῶν πρὸς καλυτέρα γνωριμίαν καὶ συνεργασίαν.

Ἐξ ὧν ἐξήσασεν, εἶπεν ἐν κατακλείδι ὁ Πατριάρχης κ. Γερμανὸς, ἐπεισθημεν ὅτι αἱ ἐπαφαί μας μετὰ τοὺς ἐκπροσώπους τῶν Ἐκκλησιῶν ἔχουν μεγάλην σημασίαν διὰ τὴν σύσφιγξιν τῆς ἐνότητος μεταξὺ τῶν Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ τὴν διεύρυνσιν τῆς φιλίας μεταξὺ τῶν λαῶν. Αἱ ἐπαφαί αὗται ἔχουν οὐσιώδη σημασίαν καὶ διὰ τὴν παγίωσιν τῆς εἰρήνης εἰς τὸν κόσμον».

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ

Τὴν 12ην Ἀπριλίου ἐ.ἔ. ἐγένετο εἰς τὴν αἴθουσαν τῶν τελετῶν τῆς Θεολογικῆς Ἀκαδημίας τῆς Σόφιας ἡ ἀπονομὴ τῶν διπλωμάτων τοῦ διδάκτορος τῆς Θεολογίας εἰς τοὺς Καθηγητὰς τῆς Ἀκαδημίας κ.κ. Ἰβάν Μαρκόβσκου, Γκάντσο Πάσεφ, Ἰβάν Σνεγκάρωφ, Ἰβάν Γκόσεφ, Δήμητρο Ντιουλκέρωφ, Χρ. Δημητρώφ καὶ Χρ. Γκισούρωφ. Ὁ τίτλος τοῦ διδάκτορος τῆς Θεολογίας ἀπενεμήθη εἰς τοὺς ἐν λόγῳ καθηγητὰς εἰς ἀναγνώρισιν τῆς μέχρι ταῦδε γονίμου τῶν συγγραφικῆς καὶ διδακτικῆς δράσεως καὶ τῆς πολυτίμου τῶν συμβολῆς εἰς τὴν θεμελίωσιν καὶ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς βουλγαρικῆς θεολογικῆς σκέψεως. Ἡ ἀπονομὴ τῶν διπλωμάτων ἐγένετο παρουσίᾳ τοῦ Προκαθημένου τῆς Ἐκκλησίας Βουλγαρίας κ.

Κυρίλλου, τῶν μελῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου, τοῦ ἐκπροσώπου τῆς ἐπιτροπῆς Ὁρησκυμάτων κ. Ἰβάν Οὐζούνωφ καὶ ἄλλου ἐκλεκτοῦ κόσμου.

ΡΩΜΑΙΟΚΑΘΟΛΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ὑπὸ τοῦ Πάπα Ἰωάννου ΚΓ' ὠρίσθη προπαρασκευαστικὴ ἐπιτροπὴ πρὸς μελέτην καὶ ἐξέτασιν τῶν θεμάτων τῆς «Οἰκουμενικῆς Συνόδου». Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς ὠρίσθη ὁ κ. καρδινάλιος Tardini, ταύτης δὲ μετέχουν διάφοροι προσωπικότητες τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Ἐκκλησίας. Τὸ ἔργον τῆς ἐπιτροπῆς συνίσταται εἰς τὸ νὰ δημιουργήσῃ τὰς ἀπαραίτητους ἐπιγραφὰς μετὰ τὰς ρωμαιοκαθολικὰς ἐπισκοπικὰς περιφερείας τῆς ὑψηλίου, νὰ λάβῃ ὑπ' ὄψιν τὰς ὑποδείξεις καὶ τὰς γνώμας τῶν κατὰ τόπους ἐπισκόπων, ὡς ἐπίσης καὶ νὰ διαγράψῃ τὰς γενικὰς γραμμάς τῶν συζητηθησομένων θεμάτων τῆς Οἰκουμενικῆς Συνόδου.

— Παρουσία τοῦ Προέδρου τῆς Πορτογαλικῆς Δημοκρατίας, τοῦ πρωθυπουργοῦ Σαλαζάρ, τοῦ διπλωματικοῦ σώματος καὶ τῶν πολιτικῶν καὶ στρατιωτικῶν ἀρχῶν, ἐγένοντο εἰς Λισαβώνα τὰ ἐπίσημα ἀποκαλυπτήρια ὑπερμεγέθους ἀγάλματος ὕψους 119 μέτρων, τὸ ὁποῖον παριστᾷ τὸν Ἱδρυτὴν τῆς Ἐκκλησίας. Κατὰ τὴν ἀφίξιν τοῦ προέδρου τῆς Δημοκρατίας εἰς τὸν χώρον τῆς τελετῆς ἐξαπελύθησαν πλεόν τῶν 6.000 περιστερῶν, ἐνῶ ταυτόχρονως βροχὴ ἀνθέων ἐπιπτεν ἀπὸ τοῦ ὕψους τοῦ μνημείου. Τὸ ἐπιβλητικόν αὐτὸ μνημεῖον ἐστήθη εἰς ἐκδήλωσιν τῆς εὐγνωμοσύνης τοῦ λαοῦ τῆς Πορτογαλλίας διὰ τὴν μὴ συμμετοχὴν τῆς χώρας εἰς τὴν αἵματοχυσίαν τοῦ Β' Παγκοσμίου Πολέμου. Εἰς τὸ τέλος τῆς ἑορτῆς ἀνεγνώσθη ὑπὸ τοῦ καρδινάλιου Cerejara εἰδικὸν μήνυμα τοῦ Πάπα ΚΓ' πρὸς τὸν πορτογαλικὸν λαόν.

— Ἐκ τοῦ ἰδιαιτέρου περιβάλλοντος τοῦ Πάπα ἀνεκινώθη ὅτι, παρὰ τὸ ἐξαιρετικόν τῆς υγείας του, οὗτος, λόγῳ φόρτου ἐργασίας δὲν θὰ δέχεται ἀκρόασεις ἰδιωτῶν ἢ ομάδων παρὰ εἰς ἐξαιρετικὰς περιπτώσεις.

— Κατὰ μίαν στατιστικὴν (βλ. περιοδικὸν Ecclesia ἀρ. 122) ἡ ἀναλογία ἱερέων εἰς διαφόρους καθολικὰς χώρας πρὸς τὸν πληθυσμὸν ἔχει ὡς ἑξῆς:

Ἐν Γαλλίᾳ εἰς ἱερεὺς πρὸς 943 κατοίκους.

Ἐν Ἰταλίᾳ εἰς ἱερεὺς πρὸς 952 κατοίκους.

Ἐν Ἰσπανίᾳ εἰς ἱερεὺς πρὸς 841 κατοίκους.

Ἐν Πορτογαλίᾳ εἰς ἱερεὺς πρὸς 1.700 κατοίκους.

Ἱερά Μητρόπολις Ἀργολίδος

Καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὡς κατωτέρω ἐκτίθενται Κανονικά καὶ Νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας, ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ πιστοποιητικά των, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων Ἱερέων τῶν χηρευσῶν ἐφημεριακῶν θέσεων.

1) Κοιμήσεως Θεοτόκου 2) Ἁγίου Νικολάου Ἀργους.

Κανονικά προσόντα: Ἀμεμπτος βίος, ἤτοι ἀποφυγὴ σαρκικῶν παρεκτροπῶν, χαρτοπαιξίας, οἰνοποσίας, κλοπῆς κ.λ.π.
Νόμιμα προσόντα: Ὅσα ὀρίζονται ἐν τοῖς ἀρθροῖς 47 καὶ 48 τοῦ Α.Ν. 2200/1940 περὶ ἹερώΝ Ναῶν καὶ Ἐφημερίων.
Ἐν Ναυπλίῳ τῆ 18ῃ Μαΐου 1959

† Ὁ Ἀργολίδος Χρυσόστομος

Καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ ὡς κατωτέρω ἐκτίθενται Κανονικά καὶ Νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας, ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ πιστοποιητικά των, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων Ἱερέων τῆς χηρευούσης ἐφημεριακῆς θέσεως Ἁγίου Γεωργίου Γιαννουλεϊκῶν.

Κανονικά προσόντα: Ἀμεμπτος βίος, ἤτοι ἀποφυγὴ σαρκικῶν παρεκτροπῶν, χαρτοπαιξίας, οἰνοποσίας, κλοπῆς κ.λ.π.
Νόμιμα προσόντα: Ὅσα ὀρίζονται ἐν τοῖς ἀρθροῖς 47 καὶ 48 τοῦ Α.Ν. 2200/1940 περὶ ἹερώΝ Ναῶν καὶ Ἐφημερίων.
Ἐν Ναυπλίῳ τῆ 18ῃ Μαΐου 1959

† Ὁ Ἀργολίδος Χρυσόστομος

Ἱερά Μητρόπολις Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης

*Ἐχοντας ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 46 καὶ 47 τοῦ Α.Ν. 2200/40 «Περὶ ἹερώΝ Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως καταλάβωσι τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ Ἐφημερίου τῆς Ἐνορίας Γεωργιτίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου, τοῦ τ.δ. Πελλάνας, ἵνα ὑποβάλλωσιν ἡμῖν, ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας, σχετικὴν αἴτησιν μετὰ τῶν ἀπαιτούμενων δικαιολογητικῶν, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου, πρὸς πληρωσίν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως Ἐφημερίου.

Ἐν Σπάρτῃ τῆ 14 Μαΐου 1959

† Ὁ Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης Κυπριανός

Ἱερά Μητρόπολις Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος

*Ἐχοντας ὑπ' ὄψει τὰς σχετικὰς διατάξεις τοῦ «περὶ ἹερώΝ Ναῶν καὶ ἐφημερίων» «Νόμου ὑπ' ἀριθ. 2200/1940, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ τε κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ἵνα καταλάβωσι κενὴν θέσιν Διακόνου τοῦ ἐν Ἀσπροπύργῳ Ἱεροῦ Ναοῦ τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ὑπὸ τοῦ ὡς ἄνω Νόμου ὀριζόμενα πιστοποιητικά πρὸς ἀνακήρυξίν των ὡς ὑποψηφίων.

Ἐν Κηφισίᾳ τῆ 29ῃ Μαΐου 1959.

† Ὁ Ἀττικῆς καὶ Μεγαρίδος Ἰάκωβος.

Ἱερά Μητρόπολις Αἰτωλοακαρνανίας

*Ἐχοντας ὑπ' ὄψει τὸν ἀρθρὸν 63 παράγραφος 1 καὶ 2 τοῦ Α.Ν. 2200)40 «περὶ ἹερώΝ Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», προσκαλοῦμεν τοὺς ἔχοντας τὰ ὑπὸ τῶν Θείων καὶ ἹερώΝ Κανόνων καὶ τῶν Νόμων τοῦ Κράτους προβλεπόμενα προσόντα καὶ βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὴν θέσιν τοῦ Ἱεροδιακόνου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Δημητρίου Ἀγρινίου, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα Πιστοποιητικά, καθ' ὅσον μετὰ ταῦτα θέλομεν προβῆ εἰς τὴν ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων.

Ἐν Μεσολογγίῳ τῆ 22ᾳ Μαΐου 1959.

† Ὁ Αἰτωλοακαρνανίας Ἱερόθεος.

Ἱερά Μητρόπολις Πατρῶν

*Ἐχοντας ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 63/2 τοῦ Α.Ν. 2200/40 «Περὶ ἹερώΝ Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», ὡς ἐτροποποιήθη διὰ μεταγενεστέρων νομοθετικῶν Διαταγμάτων, καὶ λαβόντες ὑπ' ὄψει τὰς εἰς τὸ Δελτίον «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» δημοσιευθείσας ἡμετέρας προκηρύξεις, προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς ἀνακηρύξεις α) ἐνὸς τακτικοῦ ἐφημερίου Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίας Παρασκευῆς Πατρῶν, β) ἐνὸς τακτικοῦ ἐφημερίου Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Δημητρίου Πατρῶν καὶ γ) δύο τακτικῶν ἐφημερίων (Δευτέρου καὶ Τρίτου) Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίας Τριάδος Πατρῶν, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους νὰ καταλάβωσι τὰς ἐφημεριακὰς ταύτας θέσεις καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ Νόμου ἀπαιτούμενα προσόντα τῆς ἀμέσου κατωτέρας κατηγορίας, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας διακηρύξεως ἐν τῇ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα πιστοποιητικά διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Πάτραις τῆ 19ῃ Μαΐου 1959

† Ὁ Πατρῶν Κωνσταντῖνος

Ἱερά Μητρόπολις Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης

*Ἐχοντας ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τῶν ἀρθρῶν 46 καὶ 47 § 1 τοῦ Α.Ν. 2200)40 «περὶ ἹερώΝ Ναῶν καὶ Ἐφημερίων», καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικά καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως καταλάβωσι τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ Ἐφημερίου τῆς Ἐνορίας τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Εὐαγγ. τῆς Θεοτόκου Σπάρτης, ἵνα ὑποβάλλωσιν ἡμῖν ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίας τὰ ὑπὸ τοῦ νόμου ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά.

Ἐν Σπάρτῃ τῆ 20ῃ Μαΐου 1959.

† Ὁ Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης Κυπριανός.

« ΕΚΚΛΗΣΙΑ »**ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

Ἐκδιδόμενον κατὰ δεκαπενθήμερον

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Ἀθηνῶν ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ

† Ὁ Σάμου καὶ Ἰκαρίας ΕΙΡΗΝΑΙΟΣ

† Ὁ Φωκίδος ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΘΕΟΔΟΣΙΟΣ Κ. ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Θεοδ. Σπεράντσα, Ὁ ἑορτασμός τῆς ἡμέρας τοῦ ἐργάτου.

Ὁ πρῶτος ἑορτασμός τῆς «Ἐκκλησιαστικῆς Ἡμέρας τοῦ Ἐργάτου».

Ἰωάννου Ἀναστασίου, δ. Θ., Ἡ διδασκαλία τοῦ Ἰουστίνου καὶ τῶν Στωϊκῶν περὶ ἐλευθερίας τῆς βουλῆσεως (Α').

Παρατηρήσεων Στήλη.

Ἐκκλησιαστικά Χρονικά.

Προκηρύξεις ἐκλογῆς ἱερέων.

Ἐπεύθυνος Τυπογραφεύου : Κων. Ἱερεὺς Πλατανίτης
Ἐψηλάντου 66, Ἁγία Βαρβάρα Αιγάλεω.

Ἐκ τοῦ Τυπογραφεύου τῆς Ἀποστολικῆς Διακονίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος. Ἐν Ἀθήναις, Ἰαοῦ 1.